

SLOVENSKI VESTNIK

CELOVEC
ČETRTEK
24. OKT.
1996

Letnik 51
Štev. 43 (2882)

Cena 10 šil.
Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort
Klagenfurt
Verlagspostamt
9020 Klagenfurt
Poštni urad
9020 Celovec
P. b. b.

Predor skozi Golico/Koralpe

“Večina od nas bo še doživela, ko bo približno leta 2010/12 peljal prvi vlak po visokozmogljivostni železnici do avstrijsko-italijanske meje”. To menda optimistično izjavo je dal ravnatelj Hochleistungs AG (HL AG) Hammer Schmid v torek v Bolšperku. Tam sta deželna glavarja Koroške in Štajerske Christof Zernatto in Waltraud Klasnic podpisala resolucijo o gradnji železniškega predora pod Golico (Koralpe). Oba deželna predstavnika sta naglasila velik gospodarski pomen te visokozmogljivostne železnice za Koroško in Štajersko, kajti edinole tako da je zagotovljeno, da bosta obe deželi vključeni v prihodnje evropske prometne in komunikacijske toko-

ve. Zernatto je poudaril dejstvo, da sta prvič v zgodovini dve zvezni deželi določeni projekt razglasili za skupnega in mu prisodili najširšo podporo. Z gradnjo predora pod Golico se bo vožnja z vlakom med Celovcem in Gradcem skrajšala za dve tretjini na eno uro.

Popolnoma drugače pa kaže za odsek med Celovcem in državno mejo pri Kokovem. Močno protestno gibanje prebivalstva je doslej preprečilo, da bi obveljal prvotni načrt trase skozi Rož. Tu bo morali začeti znova, to je pri načrtovanju trase. Ali bo končna trasa res speljana ob severni obali Vrbskega jezera, za kar sta se še pred nedavnim ogrevala deželni glavar Zernatto in prometni refe-

rent Grasser, ni jasno. Menda je spet Rož prva izbira.

Koroška in Štajerska nista samo logistično, ampak vsaka s približno 12,5 milijon šilingov tudi finančno udeleženi pri projektiranju predora pod Golico ter trase med Gradcem in Celovcem. Skupni stroški gradnje so preliminirani na približno 25 milijard šilingov, projektni stroški v prvi fazi pa bojo znašali okoli 160 milijonov šilingov. Ves načrt je že v fazi projektiranja.

Medtem je prišlo na dan, da Madžarska skupno s Slovenijo in Italijo načrtuje podobno železnico, ki naj bi vse tja do Ukrajine in Rusije odprla hitre železniške in s tem gospodarske ter komunikacijske povezave. **Franč Wakounig**

Na sobotni svečanosti Slovenskega prosvetnega društva »Vinko Poljanec« v Škocjanu, ki je bila pravi pevski praznik in je privabila množico obiskovalcev, so predvsem proslavili moški pevski zbor (slika), steber društvenega delovanja skozi 90 let.

Več na strani 7.

ZSO za enakopraven KOKS

Prejšnji petek sta zasedala upravni in nadzorni odbor Zveze slovenskih organizacij. Na osnovi poročila predsednika dr. Sturma sta razpravljala o aktualnih vprašanjih manjšinske politike.

Po konstruktivni in izčrpni razpravi sta odbora sklenila, da ZSO povabi NSKS na razgovor, na katerem naj bi se obe organizaciji dogovorili glede delovanja Koordinacijskega odbora.

Nadalje sta odbora temeljito preučila situacijo po volitvah. Izid je ponovno potrdil, da smo

koroški Slovenci ob volitvah v Evropski parlament glasovali pluralistično, podobno kot pripadniki večine.

Priprave na občinske volitve in podpora SJK

Zato se bo ZSO temeljito pripravila na občinske volitve. V prihodnjih tednih in mesecih bo opravila razgovore z vsemi tistimi strankami, ki v svojih vrstah kandidirajo tudi pripadnike manjšine oziroma take kandidate, ki se zavzemajo za sožitje v deželi.

Kar se tiče volitev v kmetijski zbornico je bilo ugotovljeno, da naj bi ZSO podprla SJK ob upoštevanju, da pripadniki manjšine seveda kandidirajo tudi na drugih listah.

Predsednik je tudi obširno seznanil odbornike o odnosih Republike Slovenije do ZSO oziroma do nekaterih vključenih organizacij in obratno. V ospredju tega je bilo vprašanje finančne podpore Slovenskemu šolskemu društvu, ki zdrži tri otroške vrtce, varstvo ipd. **(Dalje na 2. strani)**

ZVEZA KOROŠKIH PARTIZANOV

vabi na

spominsko svečanost

ob dnevu mrtvih
v četrtek, 31. 10.,
ob 15. uri

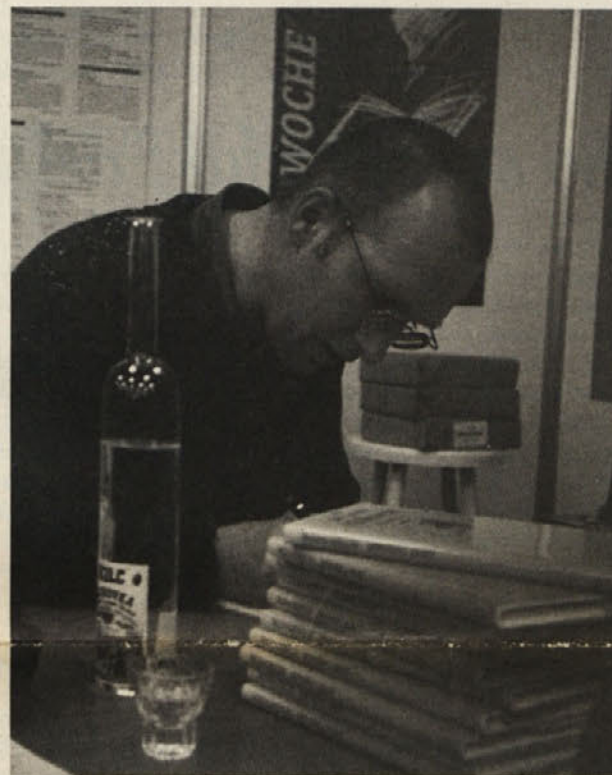
na pokopališču
v Glinjah (blizu Cingelca na Trati)

Poklonili se bomo štirinajstim tam pokopanim partizanom, ki so izgubili življenje v boju z bežečimi domobranci, hkrati pa posvetili spomin vsem žrtvam in borcem proti fašizmu.

Pričakujemo vašo udeležbo!

Teden knjige v Beljaku

V okviru Tedna knjige '96 je Jani Oswald bral v beljaški Kongresni hiši iz svoje najnovejše pesniške zbirke »Achillesverse. Kein Heldenepos.«, ki je pred kratkim izšla pri založbi Drava. Iz prepesnjevanja ljudskih pesmi med Alpami, Jadranom, Balkanom in Bodenskim jezerom je nastal poetičen kup črepij, etnično popolnoma neprečiščen, poln humorja in presenetljivih domislic. Poslušalci so bili navdušeni in so radi segli po knjigi.

Več o knjigi v eni naslednjih številčk S V.

OB DRŽAVNEM PRAZNIKU

SPD »Kočna«

Tonč-Feinig-Trio

»Jazz ob državnem prazniku«

pri Adamu v Svečah,
v petek, 25. 10. 1996, ob 20. uri

SPD »Radiše«

»Dober večer, sosed – Guten Abend, Nachbar!«

v kulturnem domu na Radišah,
v petek, 25. 10. 1996, ob 20. uri

SPD »Rož«

holler di joidi ri idi ti ajda zori

lyrix & musix
v farni dvorani v Šentjakobu,
v petek, 25. 10. 1996, ob 20. uri

KD »Peter Markovič«

»Dober večer, sosed – Guten Abend, Nachbar!«

v novi ljudski šoli v Rožeku
v soboto, 26. 10. 1996, ob 20. uri

Za dediča Bruna Kreiskega se je imenoval, za predsednika edine in nove delavske stranke, ki se ne zadovolji več z vlogo opozicije, marveč stremi po vladni oblasti.

Demoskopi ga morajo v svojih izjavah potrjevati: približno 50 odstotkov avstrijskega delavstva je pred štirinajstimi dnevi oddalo svoj glas za Jörga Haiderja, za svobodnjaško stranko. In veleposestnik Haider proslavlja samega sebe za novega voditelja ali vodjo delavstva.

Nič novega. Vse smo doživeli že pred petdesetimi leti: za vodjo (nacionalno)socialistične stranke se je razglasil tudi Adolf Hitler s prav isto upravičenostjo kakor Jörg Haider: večina delavstva mu je sledila

KOMENTAR

Piše dr. Franci Zwitter

ključno televizijskemu obrazu Ursule Stenzel, je Haiderju

ljudsko stranko. Zdaj je spoznal, da s tem ne bo nič in se zato arogantno profilira kot zastopnik »delavske stranke«. Česar bi si pred štirinajstimi dnevi še ne mogli predstavljati, postaja nevarnost: koalicija med socialdemokrati in svobodnjaki. Boj za množične glasove se namreč bije samo še med tema dvema strankama. Zeleni in liberalci nista množični stranki, vendar lahko igrata jeziček na tehtnici.

Haider kot vodja delavstva: v socialdemokratski stranki vre; Vranitzkijeva politika po zadnjem volilnem rezultatu ni več neoporečna; iz vrst stranke se množijo glasovi, ki zahtevajo obnovo tako na politični kot na organizatorični ravni. Obstaja nevarnost, da

So svobodnjaki delavska stranka?

na pogubni poti. Pojem »delavske stranke« se seveda ne da definirati po količini volilcev, marveč po kakovosti politike. Ni novo, da politična demagogija uspeva, če zatone politična kreativnost konkurence.

Nova – in to se je pokazalo šele v zadnjih dnevih – je Haiderjeva strategija: stremi po oblasti, in to pod spremenjenimi pogoji. Četudi se ljudska stranka še sonči v zmagi za volitve v evropski parlament, za katero se ima zahvaliti iz-

postalo jasno, da iz »meščanske koalicije« ne bo nič. Zmaga ljudske stranke je bila labodji spev; dunajske volitve so najboljši prikaz, koga ta stranka še zastopa: plemstvo (Habsburg), majhne trgovce, lastnike hiš, izven mestnih središč pa še veleposestnike. Večje klientele ljudska stranka nima več.

Prav zato Haider ne govori več o »meščanski koaliciji«, ki jo je desetletja propagiral v upanju, da mu uspe pridobiti

se bo »pragmatski« desničarski (dunajski) tabor socialdemokratov uveljavil proti levemu (tirolskemu). Prvi od obeh si je na svojo zastavo zapisal obstanek na oblasti, pa čeprav s pomočjo hudiča. To pa formulira z besedami: dveh milijonov volilcev ne smemo izmejevati (ausgrenzen).

Kar dejansko preti, je rdečerjava ali celi rjavo-rdeča koalicija, pod vodstvom J. H. Scenarij, ki je bil še pred štirinajstimi dnevi nepojmljiv.

VOLITVE V ZDA

Clinton vodi pred Doleom

Zelo odločne poteze sedanjega ameriškega predsednika Billa Clintona na svetovnih kriznih področjih so mu prinesle dodatno pozitivno mnenje v predvolilni kampanji za predsedniške volitve v novembru. Republikanski izzivalec Bob Dole sedaj po ocenah dokaj zanesljivih merilcev javnega mnenja zaostaja za njim kakih 10, celo do 13 odstotkov. Dejansko opazovalci sodijo, da si je Clinton že zagotovil volilno zmago.

Ena izmed vročih tem na prvem televizijskem soočenju med obema kandidatom je bila tudi ameriška intervencija ob nastajanju in podpisovanju daytonskega sporazuma med sprtimi stranmi v BiH in širše v nekdanji Jugoslaviji ter angažma ameriških vojakov v mirov-

nih silah Ifor. Prav ob tem pa je Clinton zelo dobro odrezal. Ob tem ko se spomnimo njegovih intervencij v Beogradu in Zagrebu, kamor je iz upokojenosti poslal največjega pogajalskega eksperta Richarda Hollbrooka, očeta daytonskega sporazuma, je na očitek Boba Dolea, češ da ne ve, kaj želi doseči, odgovoril, da vidi napredek že v tem, da so se spopadi končali in da so sprte strani sedle za pogajalsko mizo.

Nadaljnje predvolilno soočenje obeh kandidatov je bilo preteklo sredo, 16. oktobra, v San Diegu. Tokrat je šlo bolj za notranja vprašanja, prav na socialnem, zdravstvenem in zaposlitvenem področju pa je bil demokrat Clinton precej bolj prepričljiv kot republikanec Dole.

SEJA ZSO – nadaljevanje S 1. strani

Dr. Sturm je ob tem dejal, da naj tisti, katerim je vseeno, če propade za slovensko narodno skupnost na Koroškem tako pomenbna izobraževalna in vzgojna institucija, ne govore več "o slovenstvu". Zato je ZSO že uspešno intervenirala pri Uradu zveznega kanclerja in zato se bo tudi z vso odločnostjo zavzela za to, da bo Slovensko šolsko društvo v prihodnjem letu prejelo ustrezno podporo, ki jo potrebuje za redno delovanje. Še posebej je tekla bese-

da o resoluciji, ki jo je pred poljetem sprejel državni zbor R Slovenije. Odbora bosta o resoluciji temeljito razpravljala na naslednji seji. Nadalje sta odbora sprejela nekatere predloge za reorganizacijo in bolj učinkovitega delovanja ZSO.

Seja odborov je potekala v konstruktivnem vzdušju. Sicer je to pri ZSO samoumevno, iz aktualnih razlogov pa naj je poudarjeno, da sta bila odbora ob navzočnosti dveh podpredsednic sklepna. ■

ŠKOF VEKOSLAV GRMIČ V CELOVCU

Nekatere stvari postaviti na pravo mesto

Na pogovor z mariborskim naslovnim škofom dr. Vekoslavom Grmičem in na predstavitev njegove knjige "Moja misel" je v sredo, 16. oktobra, vabila Zveza slovenskih organizacij. S stavkom "To knjigo sem napisal, ker sem hotel nekatere stvari postaviti na pravo mesto", je škof Grmič segel v srž problematike in uvodoma s pogledom v zgodovino dejal, da so tri duhovniške osebe bile usodno pomembne za razvoj slovenskega naroda: škof Anton Martin Slomšek (zajezil je germanizacijo), Janez Evangelist Krek s svojim krščanskosocialnim programom in Anton Korošec kot eden največjih slovenskih politikov. To je nesporno. Zaskrbljujoče pa je, da danes nekateri v Sloveniji hočejo vse postaviti na glavo in skušajo dobo od 1945 do 1950 prikazati kot en sam zločin in kot laž ter tako namesto enega enoumja zganjajo drugega. Na žalost je tudi Cerkev zapadla tem težnjam in določeni krogi so celo papežev obisk zlorabili v svoje namene in so skušali narodnoosvobodilni boj ožigosati za komunistično revolucijo, pri čemer so docela zamolčali okupacijo in kolaboracijo. Cerkev na Slovenskem oz. v ljubljanski pokrajini pod nacizmom ni odigrala vlo-

ge, ki bi ji ravno bila v čast. Ko bi takrat vsaj molčala, ne pa se postavila zoper NOB in na stran nacistov, je ugotovil mariborski naslovni škof, ki pogrša, da Cerkev vse do danes ni priznala svojih takratnih zmot, ampak hoče svoje takratno ravnanje prikazati in utemeljiti kot pravilno.

Grmič kot izrazit krščanski socialist in kot velik humanist, ki sta mu bila zgled predvsem filozofa Janžekovič in Trstenjak, je poudaril, da moramo biti veseli, da so se našli ljudje, ki so začeli upor proti nacističnemu okupatorju. Da je med pobudniki bila komunistična partija, je dejstvo. Prav tako pa je dejstvo, da so drugi molčali ali pa so sodelovali z okupatorjem.

Cerkvene reforme drugega vatikanskega koncila je Grmič sprejel in občutil kot veliko sprostitev in osvoboditev iz okovov hierarhično-dogmatičnega institucionalizma, ki se nagiba k nasilju, ker misli, da ima v zakupu vso resnico. Te pa nima nihče. Zato je Cerkev potrebna nenehne prenove, če noče spet zaiti na stara pota.

Narodnost in vera

Po Grmiču je narodnost tisti temelj, na katerem gradi vera. Kajti človek se rodi v neko skupnost in šele zatem ga krsti-

Dr. Marjan Sturm z naslovnim škofom dr. Vekoslavom Grmičem

jo in tako postane član cerkvenega, verskega občestva. To načelo da je zastopal tudi Slomšek, ki je prav zategadelj dal toliko priznanja protestantizmu. Zaradi tega je moral doživeti pikre očitke, da je zapadel liberalizmu.

Dve veliki ideološki tektonski liniji sta po Grmičevem prepričanju bili pomembni v slovenski zgodovini. Ena sega od janzenizma do bele garde oz. domobranstva in v končni konsekvenci do kolaboracije z nacističnim okupatorjem, druga pa gre od Trubarja preko Slomška in Majstra do narodnoosvobodilnega boja, za kate-

rega mariborski naslovni škof podobno kot Edvard Kocbek meni, da je pozitivno vplival na narodov značaj, saj so Slovenci postali gospodarji na svoji zemlji in ne več hlapci. Ta druga linija je tudi edinole pozitivna za slovenski narod, ker sloni na dialogu, pluralizmu in demokraciji.

Danes v Sloveniji nekateri sicer skušajo dokazati, da nacizem le ni bil tako veliko zlo, vsekakor pa manjše kot komunizem. Drži, da sta se obe ideologiji posluževali nasilja, pravi Grmič, a razlika je v tem, da ga je komunizem uporabljal za vzpostavitev raja na zemlji, naci-

zem pa za pekel na zemlji. V tem pogledu se Grmič približuje razmišljanjem nemškega evangeličanskega filozofa Bonhoefferja, ki so ga nacisti ubili.

NOB kot vrednota

Narodnoosvobodilni upor oz. partizanski boj je bil sam po sebi umeven in moralno jasen, povojni pobjedni domobranci pa je zločin in se ne bi smel zgoditi in tudi ne zamolčati. V zvezi z dejstvom, da je medvojno politično, vojaško in cerkveno vodstvo v Ljubljanski pokrajini odprto kolaboriralo z nacisti, je Grmič citiral Janžekoviča, ki je poudaril, da bolj protikrščanskega nauka kot je nacizem "še ni bilo", ker je vero v enega Boga hotel zamenjati z vero v kri in v raso.

V diskusiji je naslovni škof naglasil, da bojo Slovenci moralno načela demokracije, pluralizma in dialoga ter predvsem svoje slovenske identitete krpo poudariti pri morebitnem vstopu v EU, sicer bo to lahko pomenilo smrt za majhen narod kot je naš. Sicer pa Grmič meni, da si je Slovenija oz. slovenski narod prav zaradi cincanja pri vrednotenju antifašističnega upora in kolaboracije zapravila že kar precejšen del antifašistične legitimacije za vstop v EU. F. W.

TURIZEM: ALPE-JADRAN

Besedam morajo slediti dejanja

Neokrnjena narava je najpomembnejše za uspešen turizem

Pristojni politiki za turizem in predstavniki turističnih organizacij iz Italije, Slovenije in Koroške so spoznali, da skupno nastopanje in trženje turističnih ponudb prostora Alpe-Jadran na velikih trgih odpira nove in boljše možnosti za uspešno turistično prodajo te pokrajinske in kulturno-zgodovinsko zanimive regije. V ta namen so se preteklo sredo v Celovcu srečali državni sekretar za turizem v Sloveniji Peter Vesenjaj, predstavnik za turizem Furlanije-Juljske krajine Christiano Degano ter referent za turizem pri koroški deželni vladi Karl-Heinz Grasser in po večurnih razgovorih podpisali dogovor o medsebojnem sodelovanju. Ta predvideva izmenjavo in standardizacijo statističnih podatkov o razvoju turizma v dveh letih presledkih, izgradnjo

kolesarske poti ob Dravi in Muri, Venerine koledarske poti, oblikovanje in trženje novih turističnih možnosti ko so npr. prekomerna gorska potovanja, golf, ribolov, razne prireditve in drugo. Nadalje so se tudi dogovorili o skupni kandidaturi za zimske olimpijske igre leta 2006 na tromeji. Iz besed Degana pa je bilo mogoče razbrati določeno nezaupanje, saj se Italija poteguje za poletne olimpijske igre leta 2004 v Rimu.

Peter Vesenjaj je na tiskovni konferenci poudaril pomen takih pogovorov z upanjem, da bodo besedam sledila tudi konkretna dejanja. Za zelo pomembno je ocenil skupne napore za pospeševanje turizma v tej regiji, ki je v težavah. Z vzajemnim sodelovanjem bo mogoče doseči hitreje uspehe na turističnem trgu. Sodelovanje na področju

turizma, ki je lahko povezovalni most med državami, pa odpira nove možnosti za sodelovanje tudi na politični ravni. V koroški kartici, ki je pri gostih naletela na veliko zanimanje, pa vidi pomembno možnost za poživitev turizma. Ali bo prišlo do uveljavitve te kartice v Sloveniji in Italiji (Alpe-Jadran trigon-kartica), pa bo odvisno od nadaljnjih pogovorov in pogajanj s turističnimi partnerji.

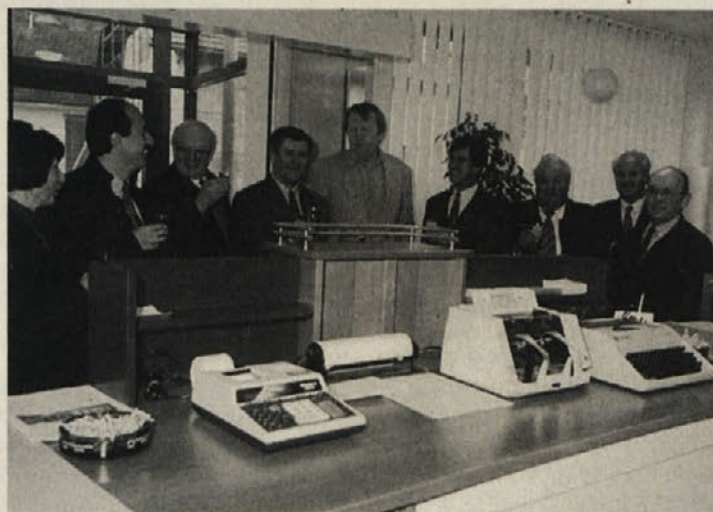
Prav tako je Christiano Degano zagovarjal potrebo po prekomernem turističnem sodelovanju in načrtovanju in dejal, da pri italijanskih športnikih obstaja veliko zanimanje, da se napravi vzpenjača iz Pontebbe na Mokrine. Gostitelj Grasser pa je posvetil oceno kot važen korak k skupnemu nastopanju in trženju te regije.

M. Š.

POSLOVALNICA PRI MIKLAVČEVEM

Investicija v prihodnost kraja

2,6 milijona šilingov je Posojilnica Bank Železna Kapla vložila v temeljito prenovo poslovalnice pri Miklavčevem. To sta povedala predsednik NO Vladimir Prušnik in predsednik gradbenega odbora Mihi Kuhar. Po zaslugi gradbenikov Hudla in Gomernika, ki sta pri načrtovanju pokazala dober okus, poslovalnica sedaj sodi med najsodobnejše urejene bančne prostore. Žitajski župan Lepitschnig je v svojem nagovoru poudaril velik gospodarsko-politični pomen poslovalnice za kraj, ki je zadnja leta izgubil nad 300 delovnih mest, 220 pri celulozarni Obir in 80 pri IPH, in izrazil upanje, da bo novoustanovljeno podjetje Bela vsaj delno zapolnilo vrzel pri zaposlovanju. Ravnatelj Zveze Bank Joza Habernik pa je naglasil potrebo po samostojnem združnem bančnem in nasploh gospodarskem sistemu, kakršno je slovensko združništvo, ki da v času multinacionalnih koncernov in EU dobiva vse

Gostje so si ogledali prenovljene prostore

večji pomen za domači kraj. Kajti v teh združenih strukturah imajo domačini še možnost soodločanja na lokalni ravni. Tovarna Semperit da je dovolj zgovoren primer, da ni vseeno, kdo o kakšni stvari odloča. Praznika poslovalnice preteklo soboto pri Miklavčevem so se udeležili številni občinski odborniki in zastopniki podjetij in

sosodnjih bančnih ustanov ter predstavniki slovenskih političnih organizacij, med drugim Peter Kuhar za ZSO in Franc Wedenig za NSKS. Moški pevski zbor »Trta« je pod vodstvom Pavlija Sterna pripravil odličen pevski nastop za ta praznik. Žitajski župnik Valentin Gotthardt pa je prostore blagoslovil.

F. W.

MANJŠINSKO GOSPODARSTVO

Enoten predlog Sloveniji

Pred nedavnim sta se sestali delegaciji Slovenskega deželnega gospodarskega združenja iz Furlanije-Juljske krajine in Slovenske gospodarske zveze iz Koroške in preučili probleme, ki tarejo slovensko gospodarstvo v Italiji in Avstriji. Splošna gospodarska kriza, ki je prizadela obe državi, in pa izguba trgov po razpadu nekdanje Jugoslavije sta močno okrnili gospodarsko bazo Slovencev v Furlaniji-Juljski krajini in na Koroškem. Iz teh in tudi drugih bolj lo-

kalnih vzrokov je propadlo precej podjetij, število delovnih mest pa se je občutno znižalo. Delegaciji obeh gospodarskih združenj sta si bili enotni v oceni, da tako stanje ogroža tudi ostala področja življenja obeh narodnih skupnosti. Zato sta se odločili izdelati skupen predlog in ga predložiti vladi republike Slovenije, katera naj bi ga upoštevala pri izvajanju določil, zajetih v resoluciji državnega zbora o skrbi za manjšine v zamejstvu.

Povezovanje Slovenije, Italije in Madžarske

9. oktobra so se v Mariboru srečali državni sekretar v ministristvu za zunanje zadeve Slovenije Ignac Golob, državni podsekretar v italijanskem zunanjem ministristvu Piero Fassino in madžarski državni sekretar Isztvan Szentivanyi. Na srečanju so obravnavali problematiko širitve zveze Nato, procese v EU in tristransko sodelovanje na področju gospodarstva, financ, infrastrukturnih povezav, varnosti in varstva okolja.

Na srečanju so določili konkretne oblike in smeri sodelovanja med državami. Pogoji za tovrstno sodelovanje so začeli nastajati z nastopom nove italijanske vlade, ki je kot članica

EU in Nato spoznala svojo odgovornost v tem delu Evrope ter sprostila nerazumno blokado pri približevanju Slovenije k EU. Pobuda za tristransko sodelovanje, v katero bi bila vključena tudi Madžarska, pa je bila podana na srečanju predsednikov vlad Drnovška in Prodi v Rimu 15. junija in nadalje razvita ob srečanju ministrov za zunanje zadeve Kračuna in Dinija, 3. septembra letos.

Gre za proces, ki v evropske povezave vnaša novo dinamiko in utrjuje stabilnost tega dela Evrope. Sodelujoče države v tovrstnem sodelovanju vidijo svoj strateški interes, kar je ključni element za razvoj in krepitev pobude.

Posojilnica-Bank Borovlje

razpisuje delovno mesto

vodje poslovne enote v Celovcu za angažirano/ega, kvalificirano/ega in samostojno/ega sodelavko/ca

Pogoji: zaključena izobrazba v bančništvu, dobro znanje obeh deželnih jezikov, obvladanje dela na računalniku, več letna praksa. Zaželeno znanje hrvaškega jezika. Nudimo Vam zanimiv delokrog, možnost nadaljnje izobrazbe in napredovanja ter primerno plačo. Nastop službe je mogoč takoj.

Prošnje na: Posojilnica-Bank Borovlje, Hauptplatz 16, 9170 Borovlje.

ZVEZA BANK, reg. z. z o. j.
Bank- und Revisionsverband
Celovec, Paulitschgasse 5-7

Razpisujemo delovni mesti

REVIZORJA

(zaključena združna revizijska izobrazba)

REVIZORSKEGA PRIPRAVNIKA

(zaključena trgovska akademija, gimnazija; pripravljenost za 3-letno izobraževanje)

Potrebno je znanje obeh deželnih jezikov.

Pismeno prošnjo pošljite vodji revizijskega oddelka Francu Krištofu do 31. 10. 1996

25 LET NACIONALNEGA PARKA VISOKE TURE

Narava in človek nista konkurenta, pač pa partnerja

Nasmejani »bojeviti« Vzhodni Tirolci iz Kalsa

Pred 25 leti so tri zvezne dežele, Koroška, Solnograška in Tirolska, s tako imenovano heiligenblutsko izjavo položile temelje Nacionalnemu parku Visoke Ture, ki je s svojimi 1800 kvadratnimi kilometri površine največji nacionalni park srednje Evrope. To izjavo so podpisali takratni deželni glavarji Hans Sima (Koroška), Eduard Wallnöffer (Tirolska) in Hans Lechner (Solnograška).

Preteklo nedeljo, 20. oktobra, so predstavniki treh dežel v Heiligenblutu skupno z ministrom za okolje in družino Bartenstein proslavili srebrno obletnico izjave in hvalili zgodovinsko odločitev takratnih političnih predstavnikov omenjenih dežel. Seveda pa je bila obletnica tudi primerna priložnost za oceno in prereševanje (pre)izkušenj, ki jih imajo z nacionalnim parkom predvsem krajevno prebivalstvo in dežele same, ter za razmišljanje o novih smernicah in pobudah v zvezi s parkom. Preteklih petindvajset let je namreč pokazalo, da nacionalni park živi samo, če je tudi njegovo prebivalstvo enakovredno in konstruktivno vključeno v

razvoj in če so njegove potrebe, življenske okoliščine in osnove za preživetje primerno upoštevane. Če tega ni, je zamisel nacionalnega parka obsojena na propad. In temu so se v Visokih Turah po vročih razpravah, številnih bolečih izkušnjah in dolgem iskanju političnega konsenza le znali izogniti ter tako prišli na zeleno vejo. Drugače povedano: nacionalni park ne sme in ne more biti muzej starodavnega življenja in žitja, kjer se nič ne sme spremeniti in se ga mora razvoj na široko izogniti.

Prav te škarje, na eni strani čim več posluha za naravo in odločnosti za njeno ohranitev, na drugi pa razumevanja za življenske potrebe ljudi in razvoj kraja, so v Nacionalnem parku Visoke Ture doslej očitno dobro in zadovoljivo zapolnili. To niso neke leporečne floskule in ugotovitve politikov, ampak so ta občutek posredovali prav kmetje iz celotne regije nacionalnega parka, ki so v nedeljo v veliki dvorani v Heiligenblutu ponujali svoje pridelke in izdelke. Dejali so, da je park zanje bil in je še velik izziv, ka-

teremu se niso izognili, ampak so ga dobesedno »prijeli za roge« ter ponujene priložnosti znali izrabiti v svoj prid. Pridelki iz nacionalnega parka so pravi užitek in med ljudmi daleč preko parkovih meja dosegajo ugled oz. so na najboljšem glasu. Pojem »nacionalni park« je postal sinonim za kakovost pridelkov in izdelkov in tudi za gospodarsko rast in poživitev regije.

Najslabše za Nacionalni park Visoke Ture, in tudi za ostale nacionalne parke, bi bilo, če bi vse ostalo pri starem kot doslej, češ saj je že tako vse v redu. Zato sodi iskanje novih strategij za poglobitev in uveljavitev parka med bistvena poglavja delovanja poklicnih in strokovnih sodelavcev parka.

Slovesnosti v Heiligenblutu so se poleg deželnih glavarjev Koroške in Solnograške, Zematta in Schausbergerja, Tirolca Weingartnerja iz neznanih razlogov na jugovzhodno stran Velikega Kleka ni bilo, in omenjenega ministra udeležili še župani občin s področja parka, številne delegacije strelcev in kulturnih društev, zastopniki političnih strank in tudi slovenski generalni konzul Jože Jeraj.

Nacionalni park Visoke Ture zaobsega v 29 občinah in treh zveznih deželah 1800 kvadratnih kilometrov površine. Od tega odpade na šest koroških občin 372 km², na deset tirolskih 610, glavna površina, to je 804 km², pa je v 13 solnograških občinah. Po sprejemu heiligenblutske izjave leta 1971 je njene sklepe leta 1983 kot prva dežela uresničila Koroška, leta 1984 ji je sledila Solnograška, na Tirolskem pa so mlino mleli bolj počasi, saj so šele leta 1991 sprejeli zakonske ukrepe za uresničitev heiligenblutske izjave.

Nacionalni park Visoke Ture je bil prvi avstrijski nacionalni park in je seveda vzor drugim nacionalnim parkom predvsem na vzhodu države.

Franc Wakounig

Vestnikovi telegrami

Pretekli petek so odprli nov, 9,3 kilometra dolg odsek t.i. **Pyrinske avtoceste med Sentiljem in Pesnico**, ki bo povezovala Avstrijo s Slovenijo in preko nje tudi Hrvaško na vzhodu Slovenije. Poleg slovenskega ministra za promet in zveze Igorja Umeka sta se odprtja udeležila tudi zunanja ministra Avstrije in Slovenije, Wolfgang Schüssel in Davorin Kračun. Schüssel je poudaril, da se s tem odprtjem uresničuje ena od velikih transevropskih povezav, ki bo Sloveniji odprla pot v Evropo.

Slovenska državna delegacija pod vodstvom predsednika republike Milana Kučana se je pretekli teden mudila na uradnem obisku na **Kitajskem**. Obisk je poleg političnega preverjanja sodil tudi v prizadevanje za večji slovenski gospodarski prodor na ta največji svetovni trg. Minister za zdravstvo Voljč je ob tem s kitajskim kolegom podpisal sporazum o sodelovanju na področju zdravstva in farmacevtske industrije, s katerim se na kitajskem odpira trg za največji slovenski tovarni zdravil, ljubljanski Lek in novomeško Krko.

Tržaška kreditna banka je še nadalje v hudi krizi. Pretekli petek pa je bil zanj še posebej črn. Italijansko javno tožilstvo je namreč odredilo preiskovalni zapor za nekdanjega glavnega ravnatelja Vita Svetino in njegovega podravnatelja in do preteklega tedna sanacijskega ravnatelja Adrijana Semeta. Ta dva sta v zaporih v Vidmu oz. Pordenonu. V koronejskih zaporih pa so še nadaljnji funkcionarji TKB, in sicer: nekdanji podravnatelj Milan Tavčar, funkcionar podružnice v Čedadu Nedeljko Hrovatin in goriški podjetnik Roberto Tomassini. Vito Tavčar in Adrijan Seme sta priprta zaradi suma o lažnih bilancah. Finančne oblasti so uvedle obširno preiskavo in ob začetku tega tedna banko celo zaprle za zunanje poslovanje.

Predvolilno javno mnenje v Sloveniji se dvajset dni pred volitvami ni kaj dosti spremenilo. Po anketi, katero stranko bodo volili, se je 12,7 odstotka povprašanih odločilo za Drnovškovo Liberalno demokracijo Slovenije, za Janševo socialdemokratsko stranko 6,2 odstotka, Podobnikova ljudska stranka bi ta trenutek prejela 4,8, Združena lista socialnih demokratov pa 4,5 odstotka glasov. Demokrati in Slovenski krščanski demokrati delijo po priljubljenosti 5. in 6. mesto s 3,7 odstotka, vse ostale od 31 strank, ki se potegujejo za vstop v parlament, pa ta čas triodstotnega praga ne dosegajo. Ob tem je potrebno poudariti, da je neodločenih še kar polovica povprašanih, da pa ne bodo volili, jih je odgovorilo 9,2 odstotka.

Lokalne volitve v Bosni in Hercegovini so s predvidenega termina v novembru preložili na pomladanski čas med aprilom in junijem. Tako je sporočila komisija Konference za varnost in sodelovanje v Evropi, ki je po daytonskem sporazumu zadolžena za njihovo izvedbo. Glavni vzrok za preložitev so neurejene in nedogovorjene razmere pri prehajanju pripadnikov različnih etnij na področja pod srbsko in bošnjaško-hrvaško oblastjo. To se je v močni meri pokazalo že ob nedavnih parlamentarnih in predsedniških volitvah, lokalne volitve pa predvidevajo, da mora vsak volilec glasovati v kraju svojega bivanja.

Stanje v Rusiji se vse bolj zapleta. Predsednik Jelcin, katerega v bolnišnici pripravljajo za operacijo na srcu, se je z zamenjavo generala Lebeda očitno preneglil. Na njegovo mesto sekretarja za državno varnost je imenoval nesposobnega Ribkina, kar je takoj izzvalo protest čečenskih upornikov, kajti le sporazum z Lebedom je zanje obvezen. Odstranitev iz vseh državniških funkcij je Lebed sicer sprejel mirno, vendar je že napovedal, da se bo začel temeljito pripravljati na bodoče predsedniške volitve. Če bo Jelcin operacijo preživel in se morda z njim v konkurenci za najvišje mesto v Kremlju srečal še enkrat, bo po vsej verjetnosti pogorel. Lebed pa zagotovo, tako kot tudi drugi pretendenti za predsedniško mesto, računa z Jelcinovim predčasnim odstopom.

V borbi za **finančno nasledstvo nekdanje Jugoslavije** je Slovenija pri francoskih bankah dosegla pomemben uspeh, saj so zaprle vse depozite nekdanje Narodne banke Jugoslavije, na katere je prenešenega kar precej nekdanjega skupnega kapitala. Enak uspeh je dosegla Hrvaška pri avstrijskih bankah. Ta čas pa teče precej zapleten sodni proces v Nikoziji na Cipru, kamor je tedanja jugoslovanska vlada v razpadanju prenesla kar precejšnji del svojih deviznih rezerv. Slovenija dokazuje vlogo v višini okrog 150 milijonov dolarjev in si od zamrzitve obeta okrog 16 odstotkov, kolikor ji je za sukcesijo priznala Badinterjeva komisija.

Tonč-Feinig-Trio »Jazz ob državnem prazniku« pri Adamu v Svečah, v petek, 25. 10. 1996, ob 20. uri

48. KNJIŽNI SEJEM V FRANKFURTU

Romarska pot za vse ljubitelje knjig

Ko slišim ime Frankfurt, pomislim najprej na največji knjižni sejem na svetu, na to legendo knjižnega sveta, ki jo mora enkrat doživeti vsak ljubitelj knjige. In vendar nudi Frankfurt precej. To mesto je polno zanimivih naspotij. Medtem ko se na Dunaju že leta prepirajo o morebitni gradnji bralnega stolpa, ki da se menda ne ujema s slogom okoliških stavb, so v Frankfurtu že precej dlje. Tam se v nebo dvigajo na videz neskončne stolpne in demonstrirajo mogočnost predvsem nemških bank, ki so si to mesto izbrale za svojo centralo. Vse to pa je v neposredni bližini starega mesta. Dunajskim politikom bi se zmešalo. Še težje pa bi verjetno prenesli, če bi v dunajski vinski četrti, Grinzingu, prevladovala mednarodne restavracije. V frankfurtski četrti Sachsenhausen je to že zdavnaj realnost, saj tam že komaj najdeš kako »Appelwoirtschaft«, torej gostilno, kjer prodajajo tipično frankfurtsko pijačo – jabolčni mošt. Te se namreč vse bolj izgubljajo v masi picerij, grških restavracij in Irish pubov.

»Prostor brez knjig je kot telo brez duše (Cicero)«

Prava senzacija pa je frankfurtsko razstavišče. Ogromna površina, čez katero vodijo razne ceste in železniški tiri, vmes pa so posejane razstavne hale, povezane med seboj z nešteti hodniki. V vseh teh halah pa samo eno: knjige. Prvi vtis ob prihodu na razstavišče je nepopisen. Toliko knjig na enem mestu, in možnost zaplavati med njimi, veslati od sveta do sveta. Bombastično. Že samo kataloga razstavljalcev, ki obsega nad tisoč strani, ne utegne nihče prelistati, kaj šele da bi se udeležil vseh zanimivih spremljajočih prireditev. Toliko je branj, predstavitev knjig, tiskovnih konferenc, razstav, diskusij, gledaliških predstav, koncertov, da te pri vsakem pogledu na spored zaboli srce, ko vidiš, kaj vse zamudiš. Že samo uradni spored obsega nad 1000 prireditev. K temu pa pridejo številne prireditve zunaj sejma, ki so raztresene po vsem mestu.

Nekaj števil: razstavno površino so letos povečali za 50.000 na 183.000 m², ker so lani 200 založnikom morali odpovedati udeležbo zaradi pomanjkanja prostora. Tako je letos od 2. do 7. oktobra razstavljalo v šestih halah (hale 3–6 in 8–9, zadnji dve sta bili letos novi) 6.819 posameznih razstavljalcev iz 110 držav. K temu je dodati še 2.417 razstavljalcev, ki so sodelovali pri skupinskih stojnicah. Največ je bilo založnikov iz Nemčije, in sicer 2.539. Za njimi so bile ZDA z 819 in Velika Britanija z 871 založniki. Avstrijskih založb je bilo letos v Frankfurtu

Del enega od nadstropij v eni od mnogih hal ...

149, mnoge izmed njih (med njimi tudi Mohorjeva) je bilo zbranih pri skupinski stojnici. Založba Drava in založba Wieser sta razstavljali posamično. Iz Slovenije se je predstavilo 17 založb. Skupno je bilo razstavljenih 310.939 knjig, od tega 75.661 novosti. Obiskovalcev je bilo letos 319.000 (sejem je bil za publiko odprt samo dva dni, sicer pa le za strokovno publiko in novinarje).

»Knjiga je kot vrt, ki ga nosiš v torbi« (arabski pregovor)

Težišče letošnjega sejma je bila Irska in njena diaspora. To se je poleg številnih prireditev na razstavišču, zunaj njega, in poleg zvišanega števila irskih založnikov (od 60 več ali manj aktivnih irskih založb jih je bilo

nova, specifična irska literatura, ki jo danes predstavlja na primer Colum McCann, rojen v Dublinu in zdaj živeč v New Yorku, ali pa Frank McCourt, ki je bil rojen v New Yorku, se kot otrok s starši vrnil na Irsko in se čez nekaj let izselil v Ameriko.

Težišču ustrezno sta pri odprtju sejma poleg nemškega kanclerja Kohla govorila še predsednica irska Mary Robinson, prva ženska predsednica te države, in irski nobelovec in pesnik Seamus Heaney. Ta je lani kot četrti Irec prejel Nobelovo nagrado za literaturo.

Poleg irskega paviljona je stal bralni šotor z maratonskim celodnevним branjem znanih pisateljev in pisateljic. V soboto in nedeljo, ko je bil sejem odprt, so bila branja izmenoma za odrasle in otroke.

... med njimi tudi koja založbe Drava

prisotnih 35) odražalo zlasti v razstavi v paviljonu sredi razstavišča, zgrajenem lansko leto ob priložnosti avstrijskega težišča. Pred paviljonom je publika vabil velikanski Gulliver, irski pravljčni lik. V njem so predstavili predvsem dela irskih klasikov, kot so James Joyce, Samuel Beckett ali William Butler Yeats, a seveda tudi državo kot tako in njene posebnosti. Posebej so poudarjali težave zaradi razdeljenosti otoka. Severna Irska je pod britansko upravo. Zaradi nje, še bolj pa zaradi gospodarskih težav, se je iz Irske v zadnjem stoletju izselilo več ljudi kot iz katerekoli druge države. Cilj so predvsem ZDA. Tam je nastala

»Knjiga je orožje. Vzem jo v roko!« (Bert Brecht)

Veliko pozornosti sta zbudili hali 8 in 9, v katerih so razstavljali mednarodni založniki – v osmi je bila predstavljena predvsem literatura v angleškem jeziku, deveta pa je bila prava multikulturna mešanica. V njej sta bila tudi dva prireditvena prostora, mesti srečanja med vzhodom in zahodom ter med jugom in severom. V zadnjem je bila v nedeljo diskusija pod geslom »Svoboda besede ali vodilo Kena Saro-Wiwe«. Na svetu je nad 1000 pisateljev v zaporu, na stotine je bilo že usmrčenih, med njimi nigerijs-

ki avtor Ken Saro-Wiwe. Diskusija je bila mišljena kot opozorilo na vse, ki so zatirani zaradi svobodnega izražanja. Sodelovali so Duo Duo, kitajski pesnik, ki od leta 1989 živi na Nizozemskem, v Britaniji, Kanadi in Nemčiji, Abbas Maarufi, mladi iranski avtor, ki trenutno živi v nemškem eksilu, ker je bil v domovini januarja letos obsojen na šest mesecev zapora, 35 udarcev z bičem in na prepoved objavljanja, ker da je užalil temeljne vrednote države. Odia Ofeimun, nigerijski pesnik ni dobil dovoljenja za potovanje v Nemčijo, zato ga je zastopal Ogaga Ifowodo, prav tako pesnik iz Nigerije, ki pa danes živi v Nemčiji; tudi Jack Mapanje iz Malavije ni dobil potnega lista in so bile pri diskusiji prebrane le nekatere njegove pesmi. Diskusijo je vodil Said, Iranec, ki pa že trideset let kot svoboden pisatelj živi v Nemčiji.

»Ni hujšega zločina kot je slaba knjiga.« (italijanski pregovor)

Tudi če drži, da je beseda glavni del knjige, brez lepega oblikovanja ne gre. Tako so tudi na sejmu halo tri posvetili lepoti knjige ter umetnostnim knjigam. Tu je bilo za vsakogar, kateremu oblika knjige kaj pomeni, vsega, od faksimiliranih izdaj starih rokopisov do posebno lepih modernih knjižnih izdaj. Del te razstave je bila zbirka 54 knjig, ki so bile izbrane kot najlepše nemške knjige leta.

Četrta hala pa je bila namenjena novim medijem, vsemu, kar je mogoče početi z elektronskimi mediji – od slovarjev, učnih in gospodarskih programov tja do iger, s katerimi so imeli največje veselje seveda otroci, ki jih je kar mrgolelo okrog računalnikom. Vse več knjižnih izdaj pa je bilo ponujen tudi na CD-romih, ki klasično knjigo vse bolj grozi iziniti s trga.

V peti in šesti hali, kjer so razstavljale založbe iz nemškega jezikovnega prostora, so bile

tudi tri koroško-slovenske založbe. Drava se je tokrat predstavila pod geslom »Literatura na stičišču kultur« (glej tudi pogovor z vodjo založbe Helgo Mračnikar v prejšnji številki). Med novostmi te založbe naj omenim zlasti tretjo knjigo Ivana Cankarja v prevodu Erwina Köstlerja »Das Haus der Barmherzigkeit« (Hiša Marije Pomocnice), Pesniško zbirko »Achillesverse« Janija Oswaldala, študijo Janka Pleterškega »Slowenisch oder deutsch« in »Ein Dorf macht Schule«, predstavitev ljudske šole v Lepeni, ki jo je napisala Brigitte Busch. Sicer pa je za Helgo Mračnikar pomen frankfurtskega knjižnega sejma za njeno založbo predvsem v tem, da si zraven, da imaš možnost pogovora s kolegi založniki (konkretno je prišlo do dogovarjanja o skupnih projektih z manjšimi nekomercialnimi založbami v Sloveniji).

Tudi Franc Kattinig, vodja Mohorjeve založbe pravi, da se gre v Frankfurt zato, ker se gre v Frankfurt. Glavni novosti Mohorjeve na sejmu sta bili knjiga Bertrama K. Steinera in Ferdinanda Neumüllera: »Kärnten – Das Heimatbuch« ter knjiga Staneta Staniča »Slovenien«, pri čemer je po besedah Kattiniga predvsem zadnja zbuja zanimanje. Koroška je na takem trgu vendarle nekoliko premajhna in nepomembna.

Tudi založba Wieser se je spet predstavila z nekaterimi zanimivimi izdajami, tako s prevodom eseja »Illyricum Sacrum« Miroslava Krleža (prevedel Klaus Detlef Olof) o nastanku Jugoslavije. Eseg, ki ga je avtor napisal leta 1944, je bil prvič preveden iz hrvaščine. Zanimiva tudi zbirka »Das erste Buch« z novimi avtorji. V njej je letos izšla zbirka pisem Herberta Maurerja: »Gnädige Frau! oder die Kunst des Tiefschlafs« in roman »Aushäusig« avtorice Sabine Gruber.

V okviru frankfurtskega knjižnega sejma je bila podeljena letošnja mirovna nagrada nemškega knjigotrštva. Dobil jo je peruanski pisatelj Mario Vargas Llosa. Rojen je bil 1936 v Peruju preživel otroštvo v Peruju in v Boliviji in v petdesetih letih prišel v Evropo, kjer odtlej živi in dela. V utemeljitvi žirije se glasi takole: »Mario Vargas Llosa je enakost in pravičnost kot pogoj miru postavil v center svojega pripovednega in esejističnega ustvarjanja. Njegovo življenjsko delo je pledoje za „kulturo svobode“ in za „resnično pravičnost“ kot nepogrešljivo podlago za življenje individua in družbe. Vargas Llosa je mož nenavadnega državlanskega poguma, ki se bori za svoje prepričanje, da politike ne smemo ločiti od morale.«

Jozi Wutte

S SEMIMI PREDSTAVAMI

Borštnikovo srečanje v Mariboru

Selektor tradicionalnega Borštnikovega srečanja v Mariboru, poimenovanega po pionirju slovenske dramaturgije in režije Ignacu Borštniku, Slavko Pezdir, je za letošnje 31. tekmovalno srečanje izbral le sedem predstav slovenskih poklicnih gledališč. Te pa so toliko raznovrstne, da pokrivajo vso paleto slovenske gledališke izraznosti.

Od prejšnjega četrta dalje se v gledališču mariborske Dra-

me vrstijo Cankarjevi "Hlapci" ljubljanske Drame v režiji Mileta Koruna, Kafkova "Amerika" mariborske Drame, Pinterjeva "Prevara" v izvedbi Prešernovega gledališča v Kranju, Slovensko mladinsko gledališče iz Ljubljane se predstavlja s Tauferjevim "Silence, Silence, Silence". Ljubljanska Koreodrama in SNG Drama pa nastopata še z Mrakovim "Begom iz pekla" v režiji Damirja Zlatarja Freya ter z "Disney

Razparačem" v režiji Bojana Jablanovca.

Tudi letos bodo na srečanju podelili Borštnikov prstan za najboljšega slovenskega igralca v preteklem letu oz. za življenjsko delo, izbrali bodo najboljšo predstavo in podelili številne druge nagrade. Bogat pa je tudi spremljevalni spored, v katerem je (za nas zanimivo) nastopil tudi Marjan HINTEREGGER z "Butalci" Frana Milčinskega.

GALERIJA FALKE V LIBUČAH

Preseganje meja kot umetniški izziv

Dr. Drnovšek (levo) z Bogdanom Borčičem, galeristko in Rudijem Benetikom

Preseganje meja, prehodov, zblíževanje, soseščino – vse to izžareva in nosi v sebi pomembna razstava Rudija Benetika in Bogdana Borčiča v libuški galeriji Falke. Preteklo soboto, 19. septembra, jo je slovesno odprl slovenski premier Janez Drnovšek.

Lastnica galerije Renate Falke si je zadala nalogo, da v duhu svojega pokojnega moža Hermanna, ki je bil kot popotnik brez meja in preko njih, kot človek z več domovinami poln tvorne radovednosti in ustvarjalnega nemira, zblížuje umetnike z obeh strani meje in jih občinstvu, gledalstvu predstavi na skupnih razstavah in tako odpravlja, blaži, odriva ali podira meje vseh vrst in izvorov. Kot začetnika te hoje čez mejo, tega prehajanja z ene strani na

drugo, je povabila znanega likovnika iz slovenske sredine Bogdana Borčiča in pronicljivega umetnika s slovenskega obrobja, koroškega Slovenca Rudija Benetika.

Seveda pa je tudi dobro in prav, da ima takšen podvig »blagoslov« od zgoraj, predvsem še ob tako izpostavljeni in v marsičem občutljivi meji kot je to slovensko-avstrijska v oktobru, da kdaj pozneje ne bo ali ne bi bilo natolcevanj, čudnih govoric in podobno. Častno pokroviteljstvo nad razstavo sta prevzela slovenski premier Janez Drnovšek in koroški deželni glavar Christof Zernatto.

Drnovšek je prišel v Libuče posebej za razstavo, Zernatto se je opravičil, vladna klavzura mu je prekrizala srečanje s slovenskim vladnim šefom na

vznožju Pece. Drnovšek je pobudi galeristke Falkejeve izrazil vso pohvalo in je naglasil misel, da je danes zblíževanje, združevanje in usklajevanje med deželami, državami in sploh v Evropi bistvenega pomena, meje pa naj postanejo še bolj odprte. Posebej je predsednik slovenske vlade poudaril pomen dobrega sosedstva in prijateljskih stikov med sosednjimi deželami in državami.

Obisk slovenskega premiera je v pliberški občini in preko njenih meja zelo odmeval. Posebno dobrodoščilo mu je izrekel pliberški župan Raimund Grilc, prišli so župani Globasnice, Dobrle vasi in Železne Kape, Sadjak, Pfeiffer in Haderlap, pozdravili ga so predsednik ZSO Marjan Sturm, slovenski občinski odborniki omenjenih občin, v pozdrav pa mu je zapel moški pevski zbor »Kralj Matjaž« iz Libuč pod vodstvom Hanesa Košutnika. Med številnimi gosti razstave so bili znani umetniki kot npr. Jože Tisnikar, Tichy, ravnatelj Plečko iz Slovenj Gradca, Jože Štefan in drugi.

Po odprtju razstave si je premier Drnovšek ogledal še gradbišče slovenskega kulturnega doma v Pliberku.

Razstava »Prehodi/Übergänge« je odprta do 24. novembra. Oglejte si jo! **Franc Wakounig**

KNJIGA »ECHO DER VIELFALT«

»Mnogo zvokov v odmevu raznolikosti«

Ruža Nikolić-Lakotos, pevka Romov

V višji šoli za glasbo in umetnost (HS für darstellende Kunst) na Dunaju so v torek, 15. oktobra, predstavili knjigo »Echo der Vielfalt / Echo of Diversity« o tradicionalni glasbi manjšin in etničnih skupin. Knjiga na znanstveni ravni raziskuje pomen, specifičnost in posebnosti glasbe manjšin tako v Avstriji kakor tudi preko naših meja. Skupni najmanjši imenovalec vseh teh manjšin pa je, žal, diskriminacija.

Izdajateljica knjige dr. Ursula Hemetek od instituta za raziskovanje ljudskih pesmi je v knjigi poleg glasbe zajela tudi politično in predvsem socialno dimenzijo manjšin. Ob predstavitvi so govorniki soglašali v tem, da je raziskovanje manjšin in predvsem njihove ljudske pesmi važno področje tudi za prihodnost, kajti glasba in pesem sta bili že od nekdaj posrednika za skrb, družbeni položaj in emocije kake skupine. Zastopnica zveznega ministrstva za znanost, promet in umetnost dr. Dostal je v svojem govoru poudarila medsebojno

toleranco: »manjšine in problemi niso manjšinski problemi, temveč problemi, ki jih ima večina z manjšino. V smislu sožitja ne smemo iskati tega, kar nas ločuje, pač pa tisto, kar nas povezuje.« Prav te besede dr. Dostalove so zvene v zraku ob predstavitvi, kajti toliko tolerance, medsebojnega spoštovanja in razumevanja je čutiti le redkokdaj.

Koroške Slovence je ob predstavitvi in tudi v knjigi predstavil in obravnaval mag. Bertelj Logar. Ob pesmi žitajskih pevcev v slovenščini in nemščini je Logar orisal simbiozo glasbe in besedila obeh skupin na Koroškem. Te simbioze pogosto ni mogoče ločiti v pristno slovensko ali pristno nemško. Iskanje identitete povzroča nego in širjenje svoje (ljudske) kulture, je dejal Logar.

Knjigi »Echo der Vielfalt«, ki je izšla v založbi Bohlau/Dunaj, je priložena tudi CD. Na tej zgoščenki je zbranih mnogo glasbenih primerkov, ki akustično bogatijo knjigo.

kawe

Mag. Bertelj Logar predstavil koroške pevce

k & k center v Šentjanžu vabi na prireditve v soboto, 26. oktobra '96

- 14.00 Delavnica »Gib/Bewegung – Körper/telo«: prvo srečanje in pogovor o tečaju. Vodi ga plesna pedagoginja Alenka Hain.
- 18.00 Gledališče za otroke »Pet Pepelk« (Žarko Petan), gost. otroška gledališka skupina iz Trsta
- 19.00 Odprtje razstave del Klavdija Palčiča iz Trsta
- 20.00 Monogroteska »Butalci« po F. Milčinskem; izvaja Marijan HINTEREGGER

90 LET "VINKA POLJANCA"

Ohranila jih je ljubezen do slovenske besede

Kasslova kulturna dvorana v Škocjanu je bila preteklo soboto zvečer skoraj pretesna za vse obiskovalce od blizu in daleč, ki so se zgrnili na slavnostni prireditvi Slovenskega prosvetnega društva Vinko Poljanec. Le od kod se jih je vzelo toliko, saj so tamkajšnji nemškonacionalci že pred leti slavili zmago in potegnili črto čez Slovence v škocjanski občini. Toda kri ni voda in slovenska beseda, položena v zibel, je trdoživa, skorajda neuničljiva. Izgine in se spet pojavi kakor ponikalnica, včasih v nostalgiji, pogosto zavestno, okrepljena z novimi spoznanji, ki odločajo o bodočnosti.

Dolga leta so bili Slovenci v Škocjanu trn v peti rjavosrajčnikom, nemško govorečim konvertitom in janičarjem – pogubili so duhovnega pastirja Vinka Poljanca, zaprli in obglavili Ročičjakove, zapirali, prisiljevali v ponemčenje in izmikali Slovincem njihovo materialno osnovo. Setev mržnje je sicer obrodila, število Slovencev se je zmanjševalo, jedro pa je ostalo – kakor slak, katerega ob zlobni žetvi ne odreže ostri srp.

Na sobotni prireditvi se je pokazalo, da to jedro rodi sadove, da je veliko zrn in poganjkov, ki dajejo novo upanje. Samo negovati, zalivati jih bo treba!

Prvo vrsto na »Poljančevih« slavnosti so zasedli škocjanski župan Albert Holzer in njegova referentka za kulturo Exlerjeva, slovenski generalni konzul Jože Jeraj v družbi predsednika narodnostnega sosveta in ZSO Marjana Sturma, ob predsedniku in tajniku Slovenske prosvetne zveze, Avgustu Brumniku in Janku Malleju, je bil med gosti tudi tajnik Zveze kulturnih organizacij Slovenije Slavko Mežek. Prišli so mnogi predstavniki sosednjih in tudi bolj oddaljenih kulturnih društev ter gospodarskih organizacij, za kamero pa tudi ni manjkal dolgoletni prijatelj in častni član društva iz Nemčije Manfred Bratsch.

Otroški zbor kot žarek upanja

Vsa prireditve je bila v glavnem posvečena prazniku. Tak je bil tudi program in njemu podrejeni scenarij. »V Škocjanu je pesem doma«, geslo prireditve, je nujno vodilo v pevsko revijo, in vsa prireditve bi se kaj lahko izrodila v kak nastop v ciklu »Od Pliberka do Traberka«, če ne bi povezovalc in vodja slavnosti v svojem govoru povedal nekaj krepkih resnic o materini besedi, politiki in kulturi. (Del govora objavljamo v stolpcu desno!)

Najprej je, kot se slavljenec spodobi, nastopil domači pevski zbor »Vinko Poljanec«. Kar nekoliko odebil se je. Upajmo, da ne samo za obletnico! Tudi kvalitetno je zrasel, njegov »Debeli Kum« pa je bil kvalitetno zelo dober.

Vodstvo Slovenskega prosvetnega društva »Vinko Poljanec« v Škocjanu se za prizadevno delo ob pripravi jubilejne slovesnosti zahvaljuje vsem svojim članom in prijateljem, še posebej pa vsej družini Starc.

Naraščaj (otroški zbor) sicer ni iz »Poljančevega« društva, a je vendar iz Škocjana in zato zagotovilo za nadaljnjo kulturo. Vodi ga prizadevna Mirjam Sadnikar, na odru pa je pevsko in instrumentalno nastopil z dvema slovenskima in nemško pesmijo.

V zboru »Nomos« so zdaj že odrasla dekleta, najbližji up škocjanskih kulturnikov. V kulturi jih je vsa leta vodila Helka Mlinar in še zdaj jim je kot mati. Nežno so zapela tisto Domicljevo »Vem, da danes bo srečen dan« in še dve njim primerni.

Zunaj uradnega programa je spontano zapel tudi pred kratkim ustanovljeni škocjanski moški kvartet.

Mladi pevovodja Sebastijan Vrhovnik je iz Kamnika pripeljal gostujoči moški pevski zbor »Solidarnost«. Žal je številčno dokaj oskubljen, peti smo ga slišali že v boljših časih, vendar to tokrat ni štel.

Sosednja in z »Vinkom Poljancem« zelo povezana »Danica« je povsem zasedla oder. Njena mogočna pesem, predvsem pa ukrajinska »Kupalska« in ziljski »Visoki rej«, pa je bila pevski višek slovesnosti.

Na prireditvi pa seveda tudi ni manjkalo za tako priložnost običajnih formalnosti. Škocjanski župan Holzer se je zahvaljeval slovenskemu prosvetnemu društvu in mu sporočil, da dobi ob obletnici običajno občinsko društveno premijo 10.000 šilingov, občinska kulturna referentka g. Exnerjeva je na oder poklicala vse tri živeče dirigente domačega moškega zbora, Franca Starca, Šimana Wrulicha in Hanzija Kežarja, in jih poljubila, Slavko Mežek od ZKO Slovenije je ob asistenci

Iz govora

Boža Hartmanna:

In vendar je pomembno, da za kratek čas postojimo in preverimo, ali smo še na poti, ki so jo pričeli naši predniki in ali še hodimo v pravi smeri.

Spomnimo se vseh tistih, ki so nas v zadnjih letih zapustili: župnika Kogleka, Jorgrovega očeta, Foltija Hartmanna, Hrvatovega očeta, Minke Šmid in Janka Mikule, in še prej Janka Gröblacherja, Franca Mohorja, Franca Piceja in drugih.

Prvo skupno jim je bilo prav gotovo to, da so vsi živeli in delovali v Škocjanu.

Škocjan, ti moja ljuba vas, ti moj domači kraj! Ti imaš na vesti prvo žrtev nacifašizma, in to kar svojega pastirja, Škocjan, ti moja domovina, ki si tako zgledno sodeloval in vodil vse neslavne ortsštafelsturme in tako že tudi prej ob plebiscitu in v poplebiscitni dobi. Kako da smo vse to prestali, kako da smo se vendarle obdržali?

Drugo skupno pa na ta vprašanja daje odgovor: tipično za vse kulturno delo med Slovenci v Škocjanu je bila dosledna in skrajna ljubezen do materine besede, ki je bila odločujoča, da smo kljub vsem pritiskom preživeli. Prav ljubezen do materinščine je naše predhodnike združevala preko vseh osebnih in političnih razlik.

Za ljubezen do materinščine pa velja, kot pravi sv. Pavel Korinčanom, da je potrpežljiva in dobrotljiva. In ta ljubezen je bila potrpežljiva in dobrotljiva – koliko so morali prestati zaradi nje! Znotraj med Slovenci so jih potiskali v neke kote – enega v tega, drugega v onega – oni drugi pa bi nas najraje vse pognali čez Karavanke. Edino potrpežljivost, ki pa je bila izraz samozavešči in prepričanja v zmago, jim je vlivala tisto vztrajnost, ki je potrebna za preživetje.

Kultura, ki temelji na pravi, nefolkloristični ljubezni do materinega jezika, ne zna biti nevoščljiva, ker se zaveda svojih vrednot in lepote. Taka kultura ni samo nacionalna, ker vidi tudi lepote drugih in dopušča njihov obstoj.

Kulturno delo, opravljeno iz ljubezni do materinščine, se ne hvali in se ne napihuje. Nikoli ni bilo poligon za tiste, ki se želijo profilirati. Vsakdo se zaveda svojih sposobnosti in vsi

Mag. Boža Hartman

stremijo k višjemu cilju. Vemo, da kakovost lahko ustvarjajo le kakovostni ljudje. Kultura je področje idealistov, tistih, ki hodijo redno in brezplačno na vaje, ne pa tistih poklicnih Slovencev, ki pričakujejo za vsak korak svoj šiling.

Zato kulturno delo tudi nikoli ni neobzirno. Ne spoštuje samo svojega in ne pozna zlobe. Ne privoščiti krivice in spodrsiljave, veseli se resnice in uspehov – tudi drugih – in dela za to.

V tem je kultura najbolj politična, saj ne dela samo zase, marveč navzven, in ni sama sebi namen, saj lahko vsakdo črpa iz nje: človek ustvarja kulturo – kultura oblikuje človeka!

In prav v tem se kultura najbolj razlikuje od politike, ki največkrat deluje neobzirno, se hvali in napihuje, noče služiti, temveč vladati, je gnojišče za karieriste. To kultura nikoli ni bila. Če pa se je tem skušnjavam vdala, je ponavadi uničila sama sebe in ni prestala takšnih obdobij kot je to devet desetletij.

Seveda je kultura nujno politična; politiki pa bi želeli, da bi postala vsaj malo kulturna – v tem škocjanskem smislu!

Kultura ni obremenjena s politiko. Odpira nove poglede na splošne vrednote človeštva in nasploh bogati in odpira človeka. Prav zato ima tudi v prihodnje veliko nalogo: pogovorna kultura v politiki je ta čas tako na psu, da bomo prav mi kulturniki morali skrbeti za obstoj slovenskega življa na Koroškem. Če bomo to storili z odgovornostjo, ljubeznijo in izdelanim programom, me bodočnost prav nič ne skrbi. Preživeli bomo, saj gre ljubezen do materinega jezika in njene kulture preko vseh napak in nesoglasij, vlija vero in upanje v prihodnost in daje moč za premagovanje vseh naporov.

Za sosednjo in s Škocjanci zelo povezano »Danico« je bil oder skoraj premajhen

Janka Malleja podelil Gallusove zlate značke za 25-letno zvestobo zaslužnim pevcem: predsedniku Mihju Kapu, Jaku Potočniku, Lojzu Čiku, Janezu Zeppitzu, zborovodju Francu Starcu in solistu Tonetu Kimovcu. Društvu in zboru so ob jubileju čestitali tudi predstavniki društev iz sosesčine in iz Kamnika ter predsednica Zveze prijateljev mladine Ljubljana-Center Romana Sav-

nik. Ta se je društvu še posebej zahvalila za učinkovito sodelovanje ob letošnji etnološki raziskovalni akciji ljubljanske in škocjanske mladine, katere izsledki so zajeti v skrbno sestavljeni in opremljeni bošuri »Na poti skozi čas«, s podnaslovom Kultura v Škocjanu skozi 90 let.

Slovesnost se je v zadovoljstvo prirediteljev in številnih gostov iztekla s prijetno družabnostjo. **Jože Rovšek**

»Kolmestaan – zu Dritt – v troje«

»Kolmestaan – zu Dritt – v troje« imenujejo umetniki Maija Kumpulainen-Sokka, Gottfried Loiskandl in Zorka L-Weiss svojo razstavo v galeriji Šikoronja v Rožku.

Finska umetnica Maija Kumpulainen-Sokka se je po študiju slikarstva na akademiji za upodabljanje umetnosti na Dunaju, kjer je študirala skupaj z Zorko Weiss pri prof. Maxu Wellerju, najprej posvetila slikarstvu v različnih grafičnih tehnikah. V zadnjih desetih letih se intenzivno ukvarja s tehniko lesoreza. Ta zelo ustreza načinu njenega dela, ki ga opisuje tako: »Na začetku mojega dela je opazovanje«. Iz tega nastane vzdušje in prve linije se zarežejo v les. Od vsega začetka uporabljam gravurni nož, brez vsake skice s svinčnikom ali oljem. Rez za rezom da na vezani plošči linije in ploskve, ki me vodijo vedno dalje. Nato sežem po barvi in tiskam ploskve tako dolgo, da dosežem določen učinek in mi slika pove, da je dokončana.

Ta spontani način dela se zrcali v abstraktnih lesorezih umetnice. Igra med finimi linijami in kontrastnimi ploskvami daje slikam napetost in dinamiko.

Popolnoma drugače ravna pri svojem delu Gottfried Loiskandl, ki je na Dunaju študiral kiparstvo pri prof. Fritz Wotrubi in Joannisu Avramidisu. Njegove skulpture iz lesa, kamna ali betona so razvite iz osnovnih geometričnih oblik kot npr. iz kroga ali štirikotnika. To obliko v številnih risbah izračuna in

Zorka L-Weiss, Gottfried Loiskandl in Doroteja Apovnik, ki je predstavila umetnike številnim obiskovalcem galerije Šikoronja

razdeli na segmente. V naslednjem koraku naniza posamezne segmente in jih spravi v nov red in nato prenese na merilo skulpture. Poleg oblike igra važno vlogo tudi izbira materiala. Vzorec lesa omili strogo geometrijo in da površni samobitno dinamiko. V razstavi predstavljene skulpture Gottfrieda Loiskandla črpajo svojo kvaliteto iz senzibilnega vedenja za lastnosti materiala in oblike.

Senzibilnost izkazujejo tudi dela Zorke L-Weiss. Svoje inspiracije črpa iz opazovanja narave. Iz tega opazovanja nastanejo na prvi pogled abstrakne, geometrično strukturirane kompozicije. Samo obrisi in barve npr. spominjajo na gore, kakor se slikarki kaže v spremembi letnih časov. Kosmičasta bela barva vzbuja asociacijo z zimsko pokrajino. Svetlomoder horizont z rumenok, iz trikotnikov sestav-

ljeno balkonsko ograjo posreduje mediteransko vzdušje. Posredovanje vzdušja je vedno spet v ospredju ustvarjanja Zorke L-Weiss. Zunanji svet se z abstrakcijo spremeni v notranji svet umetnice in se razodeva gledalcu kot podoba, ki mu odpira pot za njegove lastne asociacije.

Delom Maije Kumpulainen-Sokka, Gottfrieda Loiskandla in Zorke L-Weiss je skupna mirna zadržnost. Kvaliteta razstave leži v konsekvantnem delu umetnikov, katerih ustvarjanje je obogatitev likovne umetnosti na Koroškem. Razstava »Kolmestaan – zu Dritt – v troje« je s tem tudi ponoven dokaz uspešnega delovanja galerije Šikoronja.

Razstava je odprta do 17. 11. 1996 od srede od nedelje, 15. do 18. ure.

»Približevanje umetnosti« z Janjo Zikulnig: 8. 11. 1996, ob 18. uri. **Dorothea Apovnik**

10 LET KUD »PRI JOKLNU«

Kraj živete medkulturnosti

Pred desetimi leti je angažirana skupina mladih ljudi (Mirko Picej, Franz Marenits, Sepp Prugger, Monika Wieser-Zeichen in drugi) lotila drznega projekta: obnoviti staro in zaprto gostilno »Bierjokl« v središču Celovca in ji vdihniti novo življenje. In res. Po nekajmesečnih obnovitvenih opravilih, ki so jih izvedli v glavnem kar sami s pomočjo znancev in prijateljev, je Jokl spet polnil svoje stare in lepe prostore. Sodelavci ustanovljenega kulturnega društva pa so poskrbeli za zanimiv kulturni program (predsednica je bila tedaj zavzeta in angažirana Monika Zeichen): koncerti, kabaretne predstave, likovne razstave, predavanja, literarna branja (v glavnem drobna umetnost) so bili sestavni del gostilniške ponudbe. Kaj kmalu je »Jokl« postal kraj srečanja med obema narodoma na Koroškem in raznih poklicnih skupin – od delavcev do umetnikov. In tudi kulinarika se je lahko ponašala s raznimi domačimi in tujimi specialitetami.

Nadaljevanje

Kljub raznim protestom proti rušenju te stare celovške gostilne, objekta, kraja srečanja, ni uspelo ohraniti. Leta 1991 so hišo podrli in na njenem mestu sezidali novo banko Zadružne zveze. Zamisel pa je živela naprej in po dolgem iskanju so joklovci našli nove prostore v Badgasse 10, v nekdanji celovski konjski mesariji in gostilni pri »Mraku«. Jeseni l. 1992 je bilo končno vse pripravljeno in vsi smo se veselili Jokla II. Na otvoritveni svečanosti se je gnetlo publike in vsi so bili zadovoljni nad nadaljevanjem začete poti iz leta 1986. Lokacija sicer ni bila tako idelana kot v 10.-oktobrski ulici in kaj kmalu je prišlo do težav pri vodenju gostilne. Zaprli so jo, vendar samo za nekaj mesecev!

RAZSTAVA PRI JOKLNU

Hongkong kot fotografski motiv

Z velikoformatnimi fotografijami o Hong Kongu, simbolu sodobne mestne urbane more, je mladi celovski eksperimentalni fotograf Ernst F. Logar predstavil svoj delež k desetletnici kulturnega društva Pri Joklnu/Bierjokl. Logar Hong Konga, bodočega kitajskega mesta (doslej je še podanik krone njegove veličanstva kraljice Elizabete II.), ni posnel z običajno fotografsko kamero japonske izdelave, ampak z aparatom, ki ni bil izdelan v Hong Kongu, temveč si ga je napravil sam: z neke vrste camero obscuro, ki pripoznava samo dolg osvetljevalni čas in veliko potrpežljivosti. Slike v črno-beli tehniki izžarevajo svoj čar umetniške globine, velikih rokodelskih veččin in ljubezni do globalnega detajla. V središču fotogra-

Vhod v kulturno taberno

V stari in arhitektonsko lepi zgradbi se danes poleg gostilniških prostorov nahaja še galerija, ki je hkrati tudi prostor za koncerte, branja itd., pisarniški prostori (1. nadstropje) in lepo dvorišče v pritličju.

Bogata kulturna ponudba

Pretekli teden sta KUD »Pri Joklnu« in gostilna Jokl dostojno proslavila ta jubilej. Barabara Stromberger, kantavtorica iz Celovca, je oblikovala koncert, Ernst F. Logar pa je predstavil slike iz Hongkonga. Gostilničar Peter Bürger pa je za lačne želodce kuhal jedila po cenah iz davnih časov.

Predsednik KUD Tonči Sturm je ob tem dejal: Pred 40 leti so kmetje s konji vozili v Celovec in v tedanjem »Steirerhofu« poleg Heimlingerja so izpregli. V gostilni pa se je govorilo slovensko in nemško; in to tradicijo danes nadaljuje Jokl. Odprt je na vse strani: umetnikom, mladini, večjezičnosti, medkulturnosti, kulturnim prireditvam, srečanjem itd. Novembra bo na sporedu cikel »Šestkrat Avstrija« (skupaj z založbo Drava). Z likovno umetnostjo, literaturo, glasbo, kulinariko in še s čem se bodo predstavile manjšine v Avstriji. **M. Š.**

CANKARJEV DOM V LJUBLJANI

Odličen začetek koncertne sezone

Kljub temu, da je publika, ki redno obiskuje koncerte v Cankarjevem domu, navajena odličnih izvedb raznih solistov in orkestrrov iz vsega sveta, je bil letošnji začetek koncertne sezone že prvi mali višek. Kar trije vrhunski dogodki so se odvijali od 10. do 14. oktobra.

Za 1. koncert modrega abonmaja (10. in 11. oktobra) je Slovenska filharmonija izbrala dela Antona Brucknerja v počastitev 100-letnice njegove smrti. Že izvedba njegove Nulte simfonije v d-molu je bila pod vodstvom odličnega avstrijskega dirigenta Theodorja Guschlbauerja imenitna, čeprav ni med njegovimi najbolj odmevnimi enajstimi simfonijami. V krstni izvedbi 3. simfonije za tolkala in orkester Alojza Ajdiča so se izkazali odlični štirje tolkalci Slovenske filharmonije, Američanka Amy Lynn Barber, Barbara Kresnik, Darko Gorenc in Josip Mihelčič, ki sicer tudi poučuje na slovenski glasbeni šoli v Celovcu. Ajdičevo delo (skladatelj je bil pred leti tudi pedagoški vodja slovenske glasbene šole, odgovoren za Celovec in Rož) je izredno zanimivo, polno barvnih in ritmičnih kontra-

stov ter je že prvi večer doživel petminutni aplavz. Zadnja je bila na sporedu odlična izvedba Brucknerjevega Te Deuma, katerega so izvedli Slovenski komorni zbor in zbor Consortium musicum, simfonični orkester Slovenske filharmonije ter solisti Ana Pugar-Jerič, altistka Mirjam Kalin, tenorist Branko Robinšak in basist Marko Fink.

Tudi 1. koncert zlatega abonmaja je potrdil vrhunsko programsko usmeritev tega abonmaja. 95-članski »Orchestre national du capitol de Toulouse« je pod vodstvom odličnega dirigenta Michela Plassona briljantno odigral francoski program: Fantastično simfonijo H. Berlioz in La valse ter Suito št. 2 »Daphnis in Cole« Mauricea Ravela. Orkester se je navdušenemu občinstvu oddolžil s krajšo Ravelovo skladbo ter s popularno uverturo in Intermezzo k operi Carmen.

Višek preteklega tedna je seveda pomenil ponedeljkov recital samospesov slovenske mezzosopranistke Marjana Lipovšek, pevke, ki je ime Slovenije in slovenske glasbe ponesla že po vsej Evropi.

Prireditelj je koncert prene-

sel v Gallusovo dvorano Cankarjevega doma, ker je računal, da bo filharmonična premajhna. In res je bilo tako. Okrog 1.600 poslušalcev je navdušeno sprejelo svojo Marjano, pevko, ki je kot druga slovenska pevka (poleg tenorista Antona Dermote) letos v maju na Dunaju prejela častni in strokovni naziv »komorna pevka«. Vsaka njena izvedba je mala umetnina zase, saj vanjo vloži maksimum svojega znanja, muzikalnosti in osebnega šarma.

V prvem delu je izvedla koloraturne arije Carissima, Caccinija, Paisiella, Glucka, ciklus redko izvajanih pesmi Josepha Marxa, v drugem delu pa je nadaljevala s ciklom Vandrovcvih pesmi Gustava Mahlerja in zaključila s šestimi pesmimi svojega pokojnega očeta Marjana Lipovška iz cikla »Dvanajst ljudskih pesmi«. Navdušeno občinstvo je stoje aplavdiralo briljantni umetnici, zato je dodala kar pet skladb, med drugim arijo iz Bizetove opere Carmen in čudovito doživetje »Kej, kej b'jaz tebi dav«. Neprekosljivo jo je na klavirju spremljal ameriški pianist Anthony Spiri.

Lovro Sodja

Ernst F. Logar na vernisaži

Ob jubilejnim praznovanju pri Joklnu se je minuli petek predstavila Barabara Stromberger z večerom šansonov. Kantavtorica od leta 1970 dalje piše in poje pesmi s pretežno žensko vsebino – tematika pa sega od ponižanja, izkoriščanja, iluzij, odvisnosti, ljubezni, veselja, upanja v lastno moč do osvobajanja žene v naši družbi.

SREČANJE SŠZ – ZŠSDI

Krepitev sodelovanja med zamejskimi športniki

CELOVEC - Krepitev medsebojnega sodelovanja v obliki tesnejših in številnejših stikov med obema športnima strešnja organizacijama in med posameznimi zamejskimi športnimi društvi, uresničevanje skupnih projektov, usklajeno nastopanje pri vprašanih skupnega interesa, in močnejši lobbiring za težnje zamejskega športa na deželni in nacionalni ravni ter pri pristojnih političnih in športnih oblasteh in organizacij v Sloveniji.

To je rezultat pogovorov uradnega srečanja predstavnikov Slovenske športne zveze (SŠZ) in Združenja slovenskih športnih društev v Italiji (ZŠSDI) konec tedna na sedežu SŠZ v Celovcu. Delegacijo ZŠSDI je vodil predsednik Jure Kuferšin, spremljali pa so ga člani predsedstva Radivoj Pečar, Ksenja Slavec in Mario Šušterčič, za SŠZ pa so na srečanju sodelovali predsednik Marijan Velik, podpredsednik Danilo Prušnik, blagajnik Mirko Oraž in poslujoči tajnik Ivan Lukan.

Poleg periodičnih stikov med strešnimi organizacijami naj bi se okrepili že obstoječi stiki med posameznimi športnimi društvi (npr. na področju nogometa, odbojke in šaha) ter se le-ti razširili tudi na druge panoge. Konkretno naj bi v prihodnje prišlo do številnejših in kvalitetnejših srečanj med športniki in klubi iz zamejstva. Poleg vsakoletnega tradicionalnega srečanja mladih slovenskih športnikov in športnic iz sosednjih dežel v Sloveniji, katerega prireditelj je Olimpijski komite Slovenije/Združenje športnih zvez, obstaja načrt, da

bi tudi zamejska športna društva izmenično priredila športna srečanja. Zaradi omejenih kapacitet bi se ta srečanja izvedla vsako leto z drugim težiščem oz. v drugi panogi, na srečanja pa da bi bili povabljeni športniki in športniki oz. klubi iz vseh delov slovenskega zamejstva in

osnovno delovanje slovenskih športnih struktur v zamejstvu. Za dodatne športne projekte pa bi morala biti na razpolago še dodatna finančna sredstva. Obe združenji pa pričakujeta znatno višjo podporo s strani italijanske oz. avstrijske države oz. nacionalnih zveznih športnih or-

seveda tudi udeleženci iz Slovenije. Športna združenja v zamejstvu in v Sloveniji ter Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu pa bi nad prireditvi jo prevzeli častno pokroviteljstvo.

Glede odnosa Republike Slovenije do slovenskih športnih struktur v Italiji in Avstriji je bilo s strani obeh zvez ugotovljeno, da obstaja posluš za težnje slovenskega športa, tako SŠZ kot tudi ZŠSDI pa sta ob tem ponovili stališče, da bi slovenska država s sredstvi iz državnega proračuna, ki so namenjena zamejskim Slovincem v Italiji, Avstriji in na Madžarskem, morala zagotoviti vsaj

organizacij in olimpijskih komitejev, izrazili pa so tudi pričakovanje, da bodo nekatere organizacije Slovencev v Italiji in v Avstriji v prihodnje pokazale več posluš za potrebe športa, saj so prav športne organizacije in klubi tisti, ki bistveno prispevajo k ohranitvi narodne identitete zamejskih Slovencev.

SŠZ je svojim sogovornikom predstavila tudi načrt profesionalizacije SŠZ, ki je v polnem teku in katere višek bo sprejetje programa »Slovenska športna zveza 2000« v okviru izrednega promocijskega kongresa leta 1997.

52 KRIŽANKA Sonja Wakounig											
1	2	3	4	5	6		7	8	9	10	11
13							14				
15					16	17			18		
19				20				21		22	
23			24					25		26	
27		28				29				30	
		31			32		33				
34	35					36		37		38	39
40			41				42				43
44		45		46						47	
48			49		50				51		
52				53			54	55			
56							57				

VODORAVNO: 1. sladek, rdeč sadež na bodičastem grmičevju 7. ilegalno prisvajanje družbene lastnine 13. edini primer 14. primorsko belo vino 15. lep, prikupen 16. letoviško mesto pri Opatiji 18. muslimansko moško ime 19. ime nemške pesnice Seidel 20. zmrznjena rosa 22. vulkan na Filipinih 23. avtomobilska oznaka za Karlovac 24. samovoznica, ki si jo moški zavežejo okrog vratu 26. Stane Sever 27. žolica 29. napad na politično osebnost 31. kamen za brušenje kose 31. vodna rastlina 34. slovenska oblika imena Mihael 37. največji notranji organ 40. pijača starih Slovanov 41. razpleten 43. Edvard Grieg 44. ime detektiva iz slikanic (Kirby) 46. ime koroškega pesnika Oswalda 47. vzklik pri bikoborbi 48. praprebivalec Nove Zelandije 50. mik, privlačnost 51. izpah kosti 52. odlično spričevalo 54. mrčes 56. norveški polarni raziskovalec (Fridjof)

NAVPIČNO: 1. glasba 2. južni sadež 3. vijoličasta barva 4. Ivana Kobilica 5. predlog 6. poglavar Hunov 7. topovska ali ročna municija 8. kvartaški vzklik 9. orientalsko sukno 10. azijsko božanstvo 11. sploščen "krog" 12. nasprotno od veselja 17. črna, poživilna

pijača 20. majhen požirek, srk 21. slikarjev prostor 24. pridelovalec kisa 25. nadzemno bitje s krili 28. glas ob raztreščanju 30. kradljivec 32. prebivalec Alzacije 34. pristaš sekte v Ameriki 35. Homerjev ep 36. film, mrenica 38. ostanek iz davnine 39. trgovski potniki, posredniki 42. lirski pesnik 45. nasprotno od prazen 47. vrsta žitarice 49. divja mačka 51. del imena starejše ameriške zvezde Gabor 53. Katja Ebstein 55. kratica za »numerus« 57. jemati tujo lastnino

Rešitev iz SV št. 51:

VODORAVNO: 1. BISER 6. SMARAGD 12. IKARUS 14. LUIZA 15. FOBIA 17. MORA 19. AGITIRATI 22. VAL 23. MARINA 24. ILL 26. IR 27. ROČNOST 30. JAZ 32. INK 33. ARL 35. ANGORA 37. TIARA 39. JONA 40. SK 42. OPAL 43. MEDIKAMENT 46. BO 47. AK 48. GERE 49. MIG 50. MAJSKI HROŠČ

NAVPIČNO: 1. BIGAMIJA 2. IK 3. SAFIR 4. EROTIK 5. RUBIN 7. MLATIČ 8. AU 9. RIM 10. AZOV 11. GARANT 13. SIRARNA 16. JA 18. AL 20. GARANJE 21. ILNAT 25. LORIOT 28. OK 29. SLAP 31. ZGODAJ 32. IRAK 34. NALOGA 36. ONIKS 38. RABI 40. SMEH 41. KERR 43. MEM 44. AGI 45. NEO 49. MG

Umrli Tonca Valentin

Pretekli teden smo na kotmirškem pokopališču položili v prerani grob daleč naokrog poznano in priljubljeno Antonijo Valentin, ki smo jo znanci klicali Tonca. Njena življenska pot ni bila postlana z rožicami, saj je morala že kot mlado dekle s trebuhom za kruhom v tujino. V zakonu je rodila tri otroke, jih lepo vzgojila in jim dala na življenjsko pot vse, kar potrebujejo. Dosegla je visoko starost, a težka bolezen ji je pretrgala nit življenja.

Naj ji bo domača zemlja lahka in naj se v njej spočije!

K. L.

Kar več dni je trajalo praznovanje 70-letnice Matevža Miškulnika, nekdanjega dolgoletnega odbornika Enotne liste v občinskem svetu v Bilčovsu. Z njim so popraznovali številni sorodniki, čestitali so mu predstavniki občine, prejšnjo sredo zvečer pa so ga počastili tudi politični kolegi. Pod vodstvom občinske odbornice EL Zablatnikove so ga obiskali na domu in mu v dar izročili polno »radltrušlo« orodja kot znak njegove delavnosti. Naj mu bodo nadaljnja leta zadovoljna in zdrava, mu želi tudi naše uredništvo!

PRIREDITVE

ČETRTEK, 24. 10.

20.00 GRADEC, v Klubu SŠŠ/G, Mondscheingasse 9 – Klub SŠŠD Glasbena skupina WIBSCH'MA, ženska četverica iz Gradca

PETEK, 25. 10.

14.00 BILČOVŠ, pred cerkvijo – Bilčovški kmetje Kmečki trg – prodaja kmečkih pridelkov
TINJE, v Domu
19.30 Predavanje »1200 let misijona Ogleja pri Slovanih« (univ. prof. dr. Rajko Bratuž)
SVEČE, pri Adamu – SPD »Kočna«
20.00 Koncert »Tonč Feinig Trio« – jazz ob državnem prazniku
RADIŠE, v Kulturnem domu – SPD »Radiše«
20.00 »Dober večer, sosed! / Guten Abend, Nachbar!«; sod. Singgemeinschaft Techelsberg, MePZ »Radiše«, Ansambel Drava. Misli k prazniku dr. Peter Kaiser.
ŠENTJAKOB, v farni dvorani – SPD »Rož«
20.00 »holler ri joidi ri / idi ti ajda zori«; lyrix & musix - Jani Oswald – lyrix; Bratko Bibič – harmonika; Otto Lechner – akordeon

SOBOTA, 26. 10.

OSOJNICA - RADIŠE
9.30 Pohod po Radišah, zbirališče pri gost. Piber na Osojnic
CELOVEC, pokopališče Annabich/Trnje
10.00 Polaganje vencev pri spomeniku žrtvam nacizma. Prireditelj deželna zveza avstrijskih borcev in žrtev fašizma (KZ-Verband)
ŠENTJANŽ, v k & k centru
14.00 Delavnica »Gib/Bewegung – Körper/telo«: prvo srečanje in pogovor o tečaju. Vodi ga plesna pedagoginja Alenka Hain.
18.00 Gledališče za otroke »Pet Pepelk« (Žarko Petan), gost. otroška gledališka skupina iz Trsta
19.00 Odprtje razstave del Klavdija Palčiča iz Trsta
20.00 Monogroteska »Butalci« po F. Milčinskem; izvajajo Marijan Hinteregger
ROŽEK, v novi ljudski šoli – KD »Peter Markovič«
20.00 »Dober večer, sosed / Guten Abend, Nachbar«. Nast. pevska skupina VOX iz Podjune in Carlos Arrigada, Čile
GLOBASNICA, pri Šoštarju – SJK
20.00 Kmečki ples; igra ansambel Lojzeta Slaka

NEDELJA, 27. 10.

CELOVEC, v Domu glasbe (Konzerthaus) – AI
11.00 »Alle meine Tiere machen heut' Musik«; otroško gledališče s televizijskim klovnom Enricom. Karte v prodaji pri ai, Fl. Grögerstr. 19. tel. 59 30 90 in Kärntner Sparkasse, Neuer Platz
BILČOVŠ, pri Miklavžu – SPD »Bilka«
14.30 Predpremiere: Žarko Petan: »Obtoženi volk«; nastopa mladinska igralska skupina SPD »Bilka«; režija Bernardka Gašperčič
20.00 Premiera: Žarko Petan: »Obtoženi volk«
SELE, v farni dvorani – KPD »Planina«
18.00 F. Mitterer: »Obiski« (tri enodejanke); gostuje gled. skupina SPD »Radiše«

PONEDELJEK, 28. 10.

DOBRLA VAS, Rutar – Lido – Slovenska gospodarska zveza, Posojilnica-bank Podjuna
19.00 Predavanje gospe F. M. Kobenter, vodje oddelka za tuje jezikovne trge »Turistična sezona 1996 – rezultati, problemi, možne rešitve«. Predstavitev kult.-turističnega prospekta »Koroška – ena dežela, dva jezika, dve kulturi«

TOREK, 29. 10.

TINJE, v Domu
19.30 Odraščanje in teror – politične religije 20. stoletja; pred. prof. dr. Hermann Lübke
ŠENTJAKOB, v regionalnem centru – Regionalni center
19.30 Predavanje z diapozitivi: »Škotska - doživetja s kolesom«, mag. Erich Auer

SREDA, 30. 10.

CELOVEC, v Modestovem domu
19.30 Musical – Highlights, nastopa Musical Produktion Company

ČETRTEK, 31. 10.

GLINJE, na pokopališču – Zveza koroških partizanov Spominska svečanost in polaganje vencev. Poje MoPZ »Borovlje«.
VETRINJ, v Marchhofu – KSŠŠ/C
20.00 Literarno branje s Fabjanom Hafnerjem in Markusom Bacherjem

NEDELJA, 3. 11.

BOROVLE, v mestni hiši – Kulturning
10.00 Literarni zajtrk ob 90. rojstnem dnevu prof. J. Ciesciuttija »Die Folterung der Nachtigall«
ŠMIHEL, v farni dvorani
11.00 Ponovitev lutkovne igre »Leteči žabon«, nastopajo domači lutkarji

ČETRTEK, 7. 11.

GRADEC, v Klubu SŠŠ/G
20.00 Predavanje o Jordaniji

PETEK, 8. 11.

ŠENTJANŽ, k & k center
19.30 P. Vojvič-Purčar: »Dialog odra z življenjem«; igra Magda Kropivnik

SOBOTA, 9. 11.

VELIKOVEC, v Gospodinjski šoli v Šentrupertu – PD »Lipa«
10.00 (do 17. ure) Predstavitev krajevne zgodovine
ŽITARA VAS, kulturni dom – »KUMST«
14.00 Odprtje obnovljenega kulturnega doma v Žitari vasi »Kumstovanje / Kunst'n«, nadaljevanje praznovanja ves dan v nedeljo
ŠENTJANŽ, v k & k centru
19.30 Predavanje Helmuta Sussitza »Wein als Teil einer Lebenskultur / Vino kot del življenjske kulture«
OBIRSKO, pri Kovaču – EL Železna kapla in SJK
20.00 Martinovanje s kulturnim programom

**DRUŠTVO GORSKIH KMETOV DOLINE BELE
COPPLA KAŠA IN EVROPSKA ZADRUGA LONGO MAI
prirejata**

tečaj za striženje ovac

od 7. do 10. novembra

Prispevek na dan skupaj s čtivom 150.- šilingov; za šolarje in študente ceneje. Prijave do 25. oktobra pri: Europäische Kooperative Longo mai, Lobnik 16 9135 Železna Kapla, tel. 04238 / 558, faks 04238 / 82 32.

ZVEZA SLOVENSKIH ŽENA

vabi na seminar

»SAMOZAVEST«

v UMAG - KATORO

od petka, 8., do nedelje, 10. novembra 1996

Prijave sprejema ZSZ Celovec – tel 0463/51 43 00 / 40, kjer lahko dobite tudi nadaljnje informacije.

ČESTITKA

Na dunajski univerzi je te dni dr. Marija Wakounig dosegla docenturo za vzhodno in jugovzhodno zgodovino Evrope.
K tej najvišji univerzitetni kvalifikaciji mladi znanstvenici prav iskreno čestitamo.

Praznujejo

Mili in Hanzi Dumpelnik iz Globasnice – osebni praznik; Antonija Podgornik iz Apač – 82. rojstni dan; Flori Koschat iz Podgorij – 70. rojstni dan; Pepi Pegrin s Kota v Selah – 60. rojstni dan; Ingrid Kristof z Bistrice v Rožu; Katarina Petschnig iz Šmarkeža – rojstni dan; Jozefina Drobesh iz Male vasi – rojstni dan; Urška Zergoj in Gregor Slugovec z Lancove – rojstni dan; Micka Miškulnik iz Velike vasi – 70. rojstni dan; Urška Kristof iz Vidre vasi – 60. rojstni dan in god; Šimej Dlopst z Dvora pri Šmihelu – 85. rojstni dan in god; Brigita

Dovjak iz Podgrada – dvojni praznik; Hanzi Kelich iz Sel – rojstni dan; Pepca Oraže in Urši Male s Kota – rojstni dan; Mici Užnik iz Borovelj – rojstni dan; Marija Rupitz iz Pogrč – osebni praznik; Urši Dissinger in Toni Kajžnik iz Šentjakoba – rojstni dan; Lukas Golavčnik iz Dobrle vasi – 28. rojstni dan; člani društva upokojencev Pliberk: Hilda Snedec, Ančka Jernej, Štefka Skuk in Karl Polanc – rojstni dan; Urška Mak iz Sel – rojstni dan in god; Urši Kapelari iz Pulpac – rojstni dan in god; Krista Kral iz Celovca – rojstni dan.

SLAVLJENCEM ČESTITA TUDI SLOVENSKI VESTNIK

Radio Koroška

SLOVENSKE ODDAJE

Četrtek, 24. 10.

18.10 Rož – Podjuna – Zilja.

Petek, 25. 10.

18.10 Kulturna obzorja.

Sobota, 26. 10.

18.00 Od pesmi do pesmi – od srca do srca.

Nedelja, 27. 10.

6.08 Dobro jutro, Koroška – Guten Morgen, Kärnten! / Duhovna misel (Hanzi Rosenzopf).
18.00 6 x 6 – Domače uspešnice.

Ponedeljek, 28. 10.

18.10 Kratek stik.

Torek, 29. 10.

18.10 Otroška oddaja.

Sreda, 30. 10.

18.10 Domača glasbena mavrica.
21.04 Glasbena: Vesela jesen.

Dober dan, Koroška

NEDELJA, 27. 10.

13.30 ORF 2

PONOVI, 21. 10.

Ponedeljek, 2.10 ORF 2

Ponedeljek, 16.20 TV SLO1

Z naslednjimi prispevki

- Po odstopu podpredsednika Apovnika: Narodni svet koroških Slovencev v krizi?
- Srečanje pobratenih občin: »1000 let Avstrije, 750 let Borovlj«.
- Sodobno kmetovanje: Pri gradnji in ureditvi hlevov se začne.
- »Prehodi« – Bogdan Borčič – Rudi Benetik: Vrhunska razstava v galeriji Freund.
- Žetev konoplje: Tudi danes pomembno kmečko opravilo.
- Ob vseh svetih: Impresije iz Kanalske doline.

SLOVENSKI VESTNIK

Uredništvo

Tarviser StraBe 16
9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija
tel. 0 46 3/51 43 00-30, 33, 34 in 40
faks 0 46 3/51 43 00 71.

Usmerjenost lista

seštevek mnenj izdajatelja in urednikov s posebnim poudarkom na narodnopolitičnem interesu.

Uredniki

Glavna urednica Sonja Wakounig;
uredniki Jože Rovšek, Franc Wakounig,
Mirko Štukelj

Izdajatelj in založnik:

Zveza slovenskih organizacij na Koroškem, Tarviser Str. 16
9020 Celovec/Klagenfurt
tel. 0 46 3/51 43 00, faks 0 46 3/51 43 00 71

Tisk

Založniška in tiskarska družba z o. j.
Drava, Tarviser StraBe 16
9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija
tel. 0 46 3/50 5 66, faks 0 46 3/51 43 00 71

REGIONALNA LIGA

SAK brez elana - 0:3 ! Podliga vzhod

Omeroviću ni uspelo doseči gola

SAK: Preschern, Hrštic, Zankl (38. S. Sadjak), A. Sadjak, M. Sadjak (75. Hober), Škerjanec, Smid, Eberhard, Ziehaus, Grujić, Omerović (60. Petschenig). **Rdeči karton:** Sauer (70.).

Celovski stadion, gledalcev 200, sodnik Brunninger. Jesensko nogometno prvenstvo se počasi bliža koncu. Po gladki zmagi SAK proti Trgu so bili obeti veliki in vsi so si želeli zmago nad Lipnico (Leibnitz) iz Štajerske. Načrt trenerja Fere, v zadnjih tekmah na domačih tleh osvojiti šest točk, se ni uresničil.

V nekaj minutah so nekompromisni napadalcip Lipnice odločili tekmo - dosegli so dva gola, prvega v 63. in drugega v 65. minuti po hudi napaki in nepazljivosti obrambe SAK.

Slovenski nogometaši so imeli sicer nekaj lepih priložnosti, Škerjanec kar dvakrat in Sadjak, toda njihova igra je bila tokrat premalo premišljena in efektivna. Iz terenske premoči v prvem polčasu varovanci trenerja Fere niso znali doseči gola in preiti v vodstvo. V 90. minuti je Grujić z lepim udarcem z glavo zadel le prečko! Seveda pa je bilo razočaranje pri SAK nad nepričakovanim porazom zelo veliko.

V 11. kolu prvenstva je vodeči Wels premagal Rohrbach

na tujem z 2:0; VSV je nepričakovano, vendar zaslužno premagal WAC s 3:1, Pliberk je doma igral neodločeno z Gratkornom - 1:1. Na tujem sta izgubila Trg proti Voitsbergu (0:1) in Austria proti Pöllau (1:2).

PRVENSTVENA TEKMA

v soboto,
26. oktobra, ob 15. uri

Esternberg - SAK

Prisrčno vabljeni!

Prihodnji krog
(26. / 27. 10.)

WAC - Trg, Austria - Pliberk, VSV - Rohrbach, Leibnitz - Voitsberg, Gratkorn - St. Florian, Wels - Pöllau.

REGIONALNA LIGA

1. Wels	11	8	2	1	24:8	26
2. WAC	11	7	1	3	27:10	22
3. Voitsberg	10	7	1	2	20:7	22
4. Leibnitz	11	6	3	2	17:10	21
5. SAK	11	5	2	4	13:14	17
6. Gratkorn	10	5	2	3	12:15	17
7. Esternberg	11	4	1	6	17:18	13
8. VSV	10	3	2	5	11:19	11
9. Austria	11	2	4	5	13:15	10
10. Pöllau	11	2	4	5	16:19	10
11. St. Florian	10	2	4	4	4:11	10
12. Rohrbach	10	2	3	5	10:18	9
13. Trg	11	1	5	5	8:14	8
14. Pliberk	10	1	4	5	8:22	7

IZ DRUGIH RAZREDOV

DSG Borovlje samo 1:1

Po dobrih rezultatih v preteklih krogih so vsi pričakovali gladko zmago nad zadnjim na lestvici - Klopinjem; domačini so na začetku prevzeli komando in v 11. minuti je nevarni napadalec Marko Wieser po napaki klopinjskega vratarja poslal žogo v mrežo. Vodstvo je bilo doseženo nekoliko po sreči, vendar zaslužno. Borovljani so kar naprej igrali borbeno in zagnano, Klopinj pa je bil pod hudim pritiskom. Možnosti so se vrstile ena za drugo. Nekaj izredno lepih priložnosti pa je napravil Schmautz (DSG). Čeprav so domačini diktirali tekmo, se nivoje do konca igre niso znebili in tako iz številnih

priložnosti ni bilo dodatnih zadetkov za domačine. Gostje iz Klopinja, ki so se hrabro borili, so bili izredno nevarni v protinapadih in v 42. minuti je Bratič z usmerjenim strelom z glavo, po kotu z desne strani, izenačil. Tekma je bila do konca napeta, hitra in borbeno, igralci pa so dali vse od sebe.

Vodeči Vetrinj je visoko in gladko premagal Bilčovs s 4:0.

Prihodnji krog
(26. / 27. oktober)

Podkmos - DSG Borovlje, Liebenfels - ASK, Pokrče - Mostič, Bilčovs - Metlova, Klopinj - Šentandraž, Welzenegg - Vetrinj, ATUS Borovlje - Možberk.

Marko Wieser (temna majica) strelec edinega gola za DSG

ŽALNA SEJA SAK

SAK izgubil vdanega sodelavca

Preteklo nedeljo se je vodstvo Slovenskega atletskega kluba na žalni seji poslovilo od svojega podpredsednika in aktivista od prve ure Andreja Kumra, ki je bil nad dvajset let odbornik in poštvovalen član sakovske družine. Tudi Koroška nogometna zveza ga je za to odlikovala s srebrnim častnim znakom in s tem pokazala, kako ceni dolgo in vztrajno delo za nogomet.

Andrej Kumer je ves svoj prosti čas žrtvoval za naraščaj SAK, ker je spoznal, da je za obstoj kluba potreben lasten naraščaj. Bil je, kakor je dejal predsednik SAK dr. Roland Grilc, oče mladega SAK, saj je dolga leta skrbel za prevoze, opremo, za prehrano in za boglonaj je prevozil tisoče kilometrov. Starši in trenerji so se nanj lahko zanesli. Vedeli so, da so fantje v dobrih in skrbnih rokah.

Andrej Kumer pa je bil tudi zvest navijač prve ekipe SAK. Z njo se je veselil in z njo je tudi trpel. V teh dolgih letih je bilo dovolj enega in drugega.

Andrej Kumer †

Slovenski atletski klub je s smrtjo Andreja Kumra izgubil moža, ki je zanj storil ogromno, a je vendar vedno ostajal v ozadju in ta svoj trud pojmoval za samoumeven. SAK se tudi zaveda, da je takih idealistov le še malo.

Andrej Kumer je SAK spremljal v njegovem vzponu od 2. razreda do 2. zvezne lige in je v največji meri prispeval k temu edinstvenemu razvoju.

Njegovo delo nam bo ostalo v trajnem spominu. Hvala, Andrej!

E. V.

PODLIGA VZHOD

1. Vetrinj	12	10	1	1	31:8	31
2. Šentandraž	11	8	2	1	18:6	26
3. ASK	12	6	2	4	29:19	20
4. DSG Borovlje	12	5	4	3	17:13	19
5. Liebenfels	12	6	1	5	15:14	19
6. Metlova	12	5	2	5	12:17	17
7. Bilčovs	11	4	4	3	18:18	16
8. Pokrče	12	4	1	7	13:16	13
9. Mostič	11	3	4	4	17:22	13
10. Možberk	12	3	4	5	12:17	13
11. Welzenegg	12	3	3	6	10:15	12
12. ATUS Borovlje	12	2	4	6	16:21	10
13. Podkmos	11	3	1	7	9:17	10
14. Klopinj	12	2	3	7	12:26	9

1. RAZRED D

Sele so se po zasluženi zmagi nad St. Stefanom z 2:1 popravili za nekaj mest. Frantschach je premagal vodečo Železno Kaplo z 1:0, zmago je slavilo moštvo iz Vovber nad Maria Rojach s 3:1 in Žitara vas je premagala St. Leonhard s 4:2. Šmihel, ki je v krizi, pa je doma podlegel moštvo iz Šentpavla z 0:2.

Prihodnji krog
(26. / 27. oktober)

Grebini - Šmihel, St. Stefan - Žitara vas, Železna Kapla - Ruda, Vovbra - Labod, St. Paul - Sele, St. Leonhard - Maria Rojach, Eitweg - Frantschach.

1. RAZRED D

1. Žel. Kapla	11	7	2	2	24:11	23
2. Ruda	11	6	5	0	21:9	23
3. St. Paul	11	7	2	2	20:9	23
4. Šmihel	12	6	3	3	23:18	21
5. Frantschach	12	5	5	2	15:6	20
6. Grebinj	12	5	2	5	21:18	17
7. Eitweg	11	4	5	2	17:17	17
8. Labod	12	4	2	6	22:23	14
9. St. Stefan	12	3	4	5	16:15	13
10. Sele	12	3	3	6	16:27	12
11. Vovbra	12	3	3	6	13:25	12
12. Žitara vas	11	3	1	7	11:18	10
13. Maria Rojach	11	2	3	6	20:30	9
14. St. Leonhard	12	2	2	8	13:26	8

2. RAZRED A:

SAK je podlegel Austrii z 0:1. Vodeči Pliberk je premagal Trg s 3:1, VSV pa je slavil zmago nad WAC s 3:1.

Prihodnji krog
(26. / 27. oktober)

WAC - Trg, VSV - Austria, Pliberk - SAK.

2. RAZRED A

1. Pliberk	13	9	1	3	37:24	28
2. Austria C.	12	8	1	3	45:19	25
3. SAK	13	7	3	3	36:24	24
4. Trg	12	3	2	7	21:35	11
5. WAC	12	3	1	8	18:42	10
6. VSV	12	1	4	7	18:31	7

2. RAZRED F:

Vodeča Globasnica je visoko premagala Galicijo s 5:1. Djekše so gladko premagale Mauterdorf s 5:2, Žvabek Tinje z 1:0, Reichenfels pa Rikarjo vas z 2:1. M. Š.

2. RAZRED F

1. Globasnica	12	11	1	0	60:12	34
2. Reichenfels	12	10	0	2	32:16	30
3. Žvabek	12	7	1	4	24:16	22
4. Galicija	11	6	2	3	19:19	20
5. Važenberk	12	5	2	5	16:17	17
6. Rikarja vas	12	4	4	4	18:16	16
7. Dobrla vas	12	4	4	4	9:13	16
8. Šentpeter	12	4	4	4	17:28	16
9. Djekše	11	4	3	4	15:19	15
10. Sinča vas	11	4	2	5	21:15	14
11. Tinje	12	3	3	6	12:31	12
12. Preitenegg	12	3	1	8	6:16	10
13. Grabštanj	12	1	3	8	18:32	6
14. Mauterdorf	12	0	4	8	12:29	4

ŠAHOVSKI OREH ŠTEV. 51

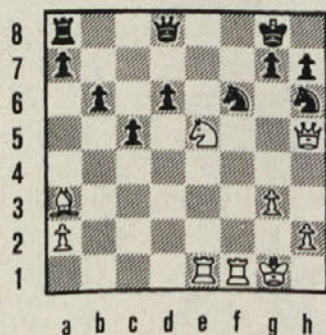
Balogh - Keres / Dopisna partija 1936

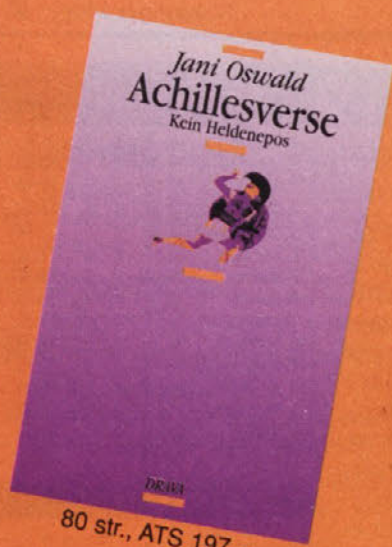
V poziciji na šahovnici je beli v materialni prednosti (ima trdnjavo za tri nasprotnikove kmete), vendar te prednosti ne more obdržati. Ima napadeno damo in skakača. Kako je beli, ki je na potezi, prisilil čr-

nega na obrambo in si s stopnjevanim pritiskom figur zagotovil zmago!

Rešitev štev. 50

Medsebojno sodelovanje belega lovca in skakača zaustavi črnega c kmeta, zato beli najprej odigra 1.La6+! Ka8. Če črni vzame lovca 1...Ka6: sledi 2.Sd5 c2 3.Sb4+ itd. Ne pomaga 1...Ka7, to pa zaradi 2.Sc6+ in nadaljnjega 3.Sd4. Po umiku na a8 se v akcijo vključi skakač 2.Sc6 C2 3.Lb7+! Beli usmeri kralja na polje b7 in aktivira skakača 3...Kb7: 4.Sa5+ Ka6 5.Sb3 in črni c kmet je zaustavljen. Beli zmaga!

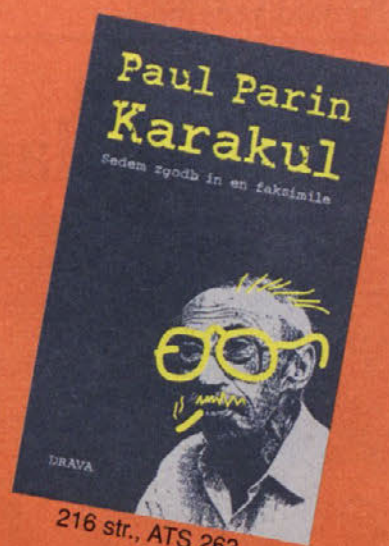

80 str., ATS 197,-

160 str., ATS 263,-

216 str., ATS 263,-

na stičišču kultur

192 str., ATS 213,-

488 str., ATS 394,-

320 str., ATS 292,-

672 str., ATS 394,-

POSOJILNICA
ZVEZA **BANK**

**Svetovni teden
varčevanja**

28.-31. 10.

